

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธี MIA และการจัดการเรียนรู้โดยวิธี CIRC ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดที่ได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 1.1 ความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
 - 1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
 - 1.3 ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 1.4 คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 - 1.5 สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน
2. ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ
 - 2.1 ความหมายของความเข้าใจในการอ่าน
 - 2.2 ระดับความเข้าใจในการอ่าน
 - 2.3 องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน
 - 2.4 การวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ
3. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
 - 3.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์
 - 3.2 ความหมายของความสามารถในการคิดวิเคราะห์
 - 3.3 ความสำคัญของความสามารถในการคิดวิเคราะห์
 - 3.4 องค์ประกอบของความสามารถในการคิดวิเคราะห์
 - 3.5 การประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์
4. การสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ
5. การจัดการเรียนรู้โดยวิธี MIA
 - 5.1 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยวิธี MIA (More Integrated Approach)
6. การจัดการเรียนรู้โดยวิธี CIRC

7. แผนการจัดการเรียนรู้
 - 7.1 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้
 - 7.2 ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยในประเทศ

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมโลกปัจจุบัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ

จากความสำคัญดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่กำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนรู้ในทุกระดับชั้นตลอดหลักสูตร โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 5) โดยกำหนดสาระสำคัญของภาษาต่างประเทศไว้ 4 สาระหลัก ประกอบด้วย สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และสาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลกซึ่งในแต่ละสาระมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางไว้ดังนี้

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 6

จากสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่หลักสูตรได้กำหนดไว้แล้ว กระทรวงศึกษาธิการ ยังได้กำหนดตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ไว้ทุกระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งเป็นการสะท้อนไปยังมาตรฐานการเรียนรู้ และเป็นแนวทางในการนำไปใช้กำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้และเป็นเกณฑ์สำคัญในการวัดประเมินผลคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีรายละเอียด ดังตารางต่อไปนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 13 - 71)

ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ตาราง 1 มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดง
ความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่ฟังและอ่าน	1. คำสั่ง คำขอร้อง ภาษาท่าทาง และคำแนะนำ ในการเล่นเกม การวาดภาพ การทำอาหารและเครื่องดื่ม และการประดิษฐ์
2. อ่านออกเสียงข้อความ นิทาน และบทกลอนสั้น ๆ ถูกต้องตาม หลักการอ่าน	1. ข้อความ นิทาน และบทกลอน การใช้พจนานุกรม หลักการอ่านออกเสียง
3. เลือก/ระบุประโยค หรือข้อความ สั้นๆ ตรงตามภาพ สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายที่อ่าน	1. ประโยค หรือข้อความ สัญลักษณ์ เครื่องหมาย และความหมายเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย และลมฟ้าอากาศ และเป็นวงคำศัพท์สะสมประมาณ 1,050 - 1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)
4. บอกใจความสำคัญและตอบคำถาม จากการฟังและอ่านบทสนทนา นิทานง่าย ๆ และเรื่องเล่า	1. ประโยค บทสนทนา นิทาน หรือเรื่องเล่า คำถาม เกี่ยวกับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม

ตาราง 2 มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารแสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. พูด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล	1. บทสนทนาที่ใช้ในการทักทาย กล่าวลา ขอบคุณ ขอโทษ ชมเชย การพูดแทรกอย่างสุภาพ ประโยค/ข้อความที่ใช้แนะนำตนเอง เพื่อน และบุคคลใกล้ชิด และสำนวนการตอบรับ
2. ใช้คำสั่ง คำขอร้อง และให้คำแนะนำ	1. คำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่มี 2 - 3 ขั้นตอน
3. พูด/เขียนแสดงความต้องการขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่าย ๆ	1. คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้บอกความต้องการขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ
4. พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว	1. คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้ขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว
5. พูด/เขียนแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว กิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ	1. คำและประโยคที่ใช้แสดงความรู้สึก และการให้เหตุผลประกอบ เช่น ชอบ/ไม่ชอบ ดีใจ เสียใจ มีความสุข เศร้า หิว รสชาติ สวย น่าเกลียด เสียใจ ดี ไม่ดี

ตาราง 3 มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว	1. ประโยคและข้อความที่ใช้ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง กิจกรรมประจำวัน เพื่อน สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล เรียกสิ่งต่าง ๆ จำนวน 1 - 1,000 ลำดับที่ วัน เดือน ปี ฤดูกาล เวลา กิจกรรมที่ทำ สี ขนาด รูปทรง ที่อยู่ของสิ่งต่าง ๆ ทิศทางง่าย ๆ สภาพดินฟ้าอากาศ อารมณ์ ความรู้สึก เครื่องหมายวรรคตอน

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
2. เขียนภาพ แผนผัง แผนภูมิ และตารางแสดงข้อมูลต่าง ๆ ที่ฟัง หรืออ่าน	1. คำ กลุ่มคำ และประโยคที่มีความหมายสัมพันธ์กับภาพ แผนผัง แผนภูมิ และตาราง
3. พูดยก/เขียนแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว	1. ประโยคที่ใช้ในการแสดงความคิดเห็น

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

ตาราง 4 มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทาง อย่างสุภาพเหมาะสม ตามมารยาท สังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	1. การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทาง ตามมารยาท สังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เช่น การขอบคุณ ขอโทษ การใช้สีหน้าท่าทางประกอบการพูดขณะแนะนำตนเอง การสัมผัสมือ การโบกมือ การแสดงความรู้สึก ชอบ/ไม่ชอบ การกล่าวอวยพร การแสดงอาการตอบรับ หรือปฏิเสธ
2. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง/ชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา	1. ข้อมูลและความสำคัญของเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลองและชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา เช่น วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์ เครื่องแต่งกาย ตามฤดูกาล อาหาร เครื่องดื่ม
3. เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษา และวัฒนธรรมตามความสนใจ	1. กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม เช่น การเล่นเกม การร้องเพลง การเล่านิทาน บทบาทสมมุติ วันขอบคุณพระเจ้า วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์

ตาราง 5 มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. บอกความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่าง ๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการลำดับคำตามโครงสร้างประโยค ของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย	1. ความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่างๆ ของเจ้าของภาษากับของไทย การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย
2. เปรียบเทียบความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลอง และประเพณีของเจ้าของภาษากับของไทย	1. การเปรียบเทียบความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลอง และประเพณีของเจ้าของภาษากับของไทย

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

ตาราง 6 มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูด / การเขียน	1. การค้นคว้า การรวบรวม และการนำเสนอคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

ตาราง 7 มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา	1. การใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา

ตาราง 8 มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ	1. การใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและการรวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องใกล้ตัว จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ

จากตารางตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยให้ความสำคัญไปที่สาระที่ 1 คือ ภาษาเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเน้นการใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง พูด อ่าน และเขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ดีความ นำเสนอข้อมูล ความคิด รวบรวม และความคิดเห็น ในเรื่องต่าง ๆ นอกจากตัวชี้วัดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้แล้วนั้น กระทรวงศึกษาธิการยังได้กำหนดคุณภาพผู้เรียน เมื่อผู้เรียนได้เรียนครบตามหลักสูตรไว้ดังนี้

คุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงประโยค ข้อความ นิทาน และบทกลอนสั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน เลือกร/ระบุประโยคและข้อความตรงตามความหมายของสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่อ่าน บอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังและอ่าน บทสนทนา นิทานง่าย ๆ และเรื่องเล่า

2. พูด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล ใช้คำสั่ง คำขอร้อง และให้คำแนะนำ พูด/เขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ต่าง ๆ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว พูด/เขียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว กิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ

3. พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน และสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เขียนภาพ แผนผัง แผนภูมิ และตารางแสดงข้อมูลต่าง ๆ ที่ฟังและอ่าน พูด/เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว

4. ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาท่าทางอย่างสุภาพ เหมาะสม ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/งานฉลอง/ชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ

5. บอกความเหมือน /ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประ โยคชนิดต่าง ๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน และการลำดับคำ ตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย เปรียบเทียบความเหมือน/ความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลองและประเพณีของเจ้าของภาษากับของไทย

6. ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจากแหล่งการเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูด/การเขียน

7. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา

8. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ

9. มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพ และสวัสดิการ การซื้อ-ขาย และลมฟ้าอากาศ ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 1,050 - 1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)

10. ใช้ประโยคเดี่ยวและประโยคผสม (Compound Sentences) สื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ

จากการศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สรุปได้ว่า หลักสูตรได้กำหนดสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้แกนกลาง และคุณภาพผู้เรียน ไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ กำหนดหน่วยการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน สามารถแลกเปลี่ยนข่าวสาร เข้าใจวัฒนธรรม และสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับข้อกำหนดของคุณภาพผู้เรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดในข้อที่ 1 คือ สามารถเลือก/ระบุประโยชน์และข้อความตรงตามความหมายของสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่อ่าน บอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังและอ่านบทสนทนา นิทานง่าย ๆ และเรื่องเล่า ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับสาระและมาตรฐานตัวชี้วัดในสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตัวชี้วัดที่ 3 เลือก/ระบุประโยชน์หรือข้อความสั้น ๆ ตรงตามภาพ สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายที่อ่าน และตัวชี้วัดที่ 4 บอกใจความสำคัญและตอบคำถามจากการฟังและอ่านบทสนทนา นิทานง่าย ๆ และเรื่องเล่า

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 3 - 4)

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหา

และความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยี ด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน ด้านความสามารถ ในการคิด ซึ่งเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ควบคู่ไปกับการเข้าใจในการอ่าน เพื่อนำไปสู่ การพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจในวิชาภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ

ความเข้าใจในการอ่าน

ความหมายของความเข้าใจในการอ่าน

จุดมุ่งหมายที่แท้จริงของการอ่านคือ การทำความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ดังนั้นความเข้าใจ ในการอ่านจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งในการอ่านทุกประเภท แต่ในการทำความเข้าใจในเรื่อง ที่อ่านนั้นขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถและประสบการณ์เดิมของผู้อ่านว่ามีมากน้อยเพียงใด ดังที่ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของความเข้าใจในการอ่านไว้หลายประการ ดังนี้

คาร์เรลล์ (Carrell, 1984 : 441) กล่าวว่าความเข้าใจในการอ่าน คือ ความสามารถในการเข้าใจ ประโยคหรืออนุเจต (Paragraph) โดยเฉพาะความเข้าใจรูปแบบ โครงสร้าง หรือการเรียบเรียงของ ผู้เขียนที่ว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจมีสองระดับ คือ ความเข้าใจระดับจุลภาค (Micro Process in Comprehension) คือ ความเข้าใจตั้งแต่ระดับคำ วลี และประโยค กับความเข้าใจมหภาค (Macro Process in Comprehension) คือ ความเข้าใจเรื่องทั้งหมดที่อ่าน

กันนิง (Gunning, 1992 : 188) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่าน คือความสามารถในการทำ ความเข้าใจความหมายของคำและภาษาที่เขียน ซึ่งถือว่าเป็นวัตถุประสงค์หลักของการอ่าน ถ้าไม่เกิดความเข้าใจนั้นหมายความว่าไม่เกิดการอ่าน

อารีย์ วชิรวารการ (2542 : 36) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่าน เป็นการแสดงออกถึง ความสามารถในการสื่อสารข้อความต่าง ๆ ที่มีอยู่โดยใช้ถ้อยคำภาษาอย่างใหม่และได้ใจความที่ต้องการ จำแนกการแสดงออกถึงความเข้าใจได้ 3 ระดับ ดังนี้

1. การแปลความ เป็นความสามารถในการแปลความหมายของเรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏโดยใช้ถ้อยคำภาษาของตนได้อย่างถูกต้อง การแปลความแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1.1 แปลความหมายจากระดับหนึ่งไปอีกระดับหนึ่ง เช่น แปลคำศัพท์ แปลข้อความ ยาว ๆ ให้กลายเป็นคำหรือข้อความสั้น ๆ หรือแปลศัพท์เทคนิคให้เป็นคำสามัญ

1.2 การแปลสัญลักษณ์ ได้แก่ การแปลความหมายจากรูปภาพ เครื่องหมาย ตาราง และสัญลักษณ์ต่าง ๆ

1.3 การถอดความ เป็นการถามให้แปลความหมายของคติพจน์ คำคม บทกวี คำพังเพย สุภาษิตให้เป็นภาษาสามัญ หรือแปลภาษาสามัญให้เป็นบทกวี

2. การตีความ เป็นความสามารถที่จะค้นหา เปรียบเทียบทั้งความสำคัญ ความสัมพันธ์ ของส่วนย่อยภายในเป็นเรื่องหรือเป็นความสามารถในการจับความหมายสำคัญของเรื่องนั้น ได้หรือไม่ เช่น

2.1 ให้ค้นหาความหมายหรือคตินิยมของผู้แต่ง

2.2 ให้ค้นหาข้อความนั้นพาดพิงสัมพันธ์กันอย่างไร

2.3 ให้ตีความจากกราฟ สถิติ

2.4 ให้ค้นหาความหมายที่ซ่อนอยู่

3. การขยายความ เป็นความสามารถในการขยายความคิดออกมาโดยอาศัยข้อเท็จจริง ที่ปรากฏอยู่ เป็นความคิดด้านจินตนาการอย่างมีเหตุผล ข้อสอบที่สร้างจะถามถึงการพยากรณ์ เหตุการณ์ต่อไปได้หรือไม่ การสร้างคำถามอาจทำได้ 3 ลักษณะ คือ

3.1 ให้ข้อมูลเป็นระยะเวลา แล้วให้อนุมานเหตุการณ์ในช่วงระยะเวลานั้น ๆ

3.2 ให้ข้อมูลเป็นเหตุการณ์ เรื่องราว และขยายความไปสู่เรื่องอื่น ๆ

3.3 ให้ข้อมูลเป็นกลุ่มหรือขนาดแล้วขยายไปสู่ขนาดอื่น

มนตรี นิวัฒน์วงศ์ (2549 : 13) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่าน คือ ความสามารถของผู้อ่าน ในการตีความ ขยายความ ลำดับเรื่องราว สรุปความตลอดจนสามารถประเมินความคิดที่ได้จาก เนื้อเรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยโครงสร้างทางภาษา ลักษณะของภาษา จุดมุ่งหมาย และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

สมุทร เช่นชาวนิช (2549 : 73) ได้ให้ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Reading Comprehension) คือ ความสามารถที่จะอนุมานข้อสนเทศหรือความหมายอันพึงประสงค์จากสิ่งที่ อ่านมาแล้วได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความเข้าใจนี้เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์ เกี่ยวข้องกับการศึกษาและประสบการณ์ต่าง ๆ หลาย ๆ ด้านของแต่ละคนและถือเป็นองค์ประกอบ ที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของการอ่าน ถ้าอ่านแล้วไม่เกิดความเข้าใจใด ๆ เลยก็อาจจะกล่าวได้ว่าการอ่านที่แท้จริงยังไม่เกิดขึ้น

จิตตภัทร์ ทับสิงห์ (2554 : 51) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่าน คือ ความเข้าใจในคำ วลี ประโยค เรื่องราวต่าง ๆ ที่เรียงร้อยกัน โดยสามารถจับใจความสำคัญ บอกรายละเอียดของเรื่อง สรุปความคิดเห็น และข้อเท็จจริงของเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีความหมาย

วรัชยา สาราธรรมย์ (2557 : 38) ได้กล่าวว่า ความเข้าใจเรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านแล้วสามารถเข้าใจสิ่งที่อ่านและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ว่าใคร (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) และอย่างไร (How) หรือ ผู้อ่านสามารถตอบคำถามตามเนื้อเรื่องหรือบทความ

วันเพ็ญ วัฒนฐานะ (2557 : 29) ได้กล่าวไว้ว่า ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค โดยผู้อ่านจะต้องใช้ทักษะการคิด และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ เพื่อแปลความ ตีความ ขยายความและสรุปความจากเรื่องที่อ่านได้ ตัดสินความหมายของการอ่านอย่างมีเหตุมีผลด้วยความเข้าใจ แล้วสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถวัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ

สรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่าน คือ การเข้าใจ คำ วลี ประโยค บทความเรื่องราวต่าง ๆ จากการอ่าน แสดงถึงความสามารถในการตีความ แปลคำศัพท์หรือความหมาย ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และสรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านมาเป็นภาษาของตนเองได้อย่างถูกต้อง โดยอาศัยโครงสร้างทางภาษา และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

ระดับความเข้าใจในการอ่าน

ในการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้น ผู้อ่านแต่ละคนจะมีระดับความเข้าใจสิ่งที่อ่านแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญา ความรู้ด้านภาษา และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน ซึ่งทำให้ทราบว่าผู้อ่านมีพัฒนาการอ่านอยู่ในระดับใด ต้องแก้ไขปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริมอย่างไร นักการศึกษาหลายท่านได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

มิลเลอร์ (Miller. 1972 : 1) ได้แบ่งความเข้าใจในการอ่านไว้ 4 ระดับ ดังนี้

1. ระดับความเข้าใจตามตัวอักษรหรือข้อเท็จจริง (Literal of Factual Comprehension) ประกอบด้วยทักษะย่อย ดังนี้

- 1.1 บอกใจความสำคัญได้
- 1.2 บอกรายละเอียดที่สำคัญและที่ไม่สำคัญได้
- 1.3 เรียงลำดับเหตุการณ์ได้
- 1.4 ปฏิบัติตามคำแนะนำได้

2. ระดับความเข้าใจแบบตีความหรือสรุปลงความเห็น (Interpretation or Inferential Comprehension) ประกอบด้วยทักษะย่อย ดังนี้

- 2.1 ตอบคำถามโดยใช้การตีความ
- 2.2 อ้างอิงหรือสรุปความได้

- 2.3 สามารถทำนายความได้
 - 2.4 เข้าใจอารมณ์และจุดประสงค์ของผู้เขียน
 - 2.5 ย่อความจากสิ่งที่อ่านได้
 - 2.6 เข้าใจความที่เป็นเหตุเป็นผล
 - 2.7 สรุปใจความสำคัญได้
 3. ระดับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Reading) เป็นการประเมินหรือตัดสินสิ่งที่อ่านด้วยเกณฑ์ที่ผู้อ่านกำหนดขึ้น ประกอบด้วยทักษะย่อย ดังนี้
 - 3.1 สามารถแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับการแสดงความคิดเห็นได้
 - 3.2 สามารถประเมินสิ่งที่อ่านได้
 - 3.3 สามารถเปรียบเทียบสิ่งที่อ่านได้
 - 3.4 สามารถแปลความภาษาได้
 - 3.5 สามารถบอกถึงความโน้มเอียงของผู้เขียนได้
 - 3.6 สามารถบอกเทคนิคที่ผู้เขียนใช้ในงานเขียนได้
 4. ระดับการอ่านอย่างสร้างสรรค์หรือการนำไปใช้ (Creative Reading) เป็นการอ่านที่สามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่าน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การอ่านประยุกต์ (Applied Reading) หรือการอ่านอย่างบูรณาการ (Integrative Reading) ประกอบด้วยทักษะย่อย ดังนี้
 - 4.1 สามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านมาใช้ในการแก้ปัญหาได้
 - 4.2 สามารถนำกิจกรรมที่ได้จากการอ่านมาใช้เป็นประโยชน์ได้
 - 4.3 สามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านมาเขียนอย่างสร้างสรรค์ได้
- แฮร์ริส และซิเพย์ (Harris and Sipay. 1990 : 583 - 586) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านเป็น 4 ระดับ ได้แก่
1. ระดับตรงตามตัวอักษร (Literal Comprehension) คือ ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านอย่างตรงไปตรงมา โดยไม่มีความหมายอื่นใดแฝงอยู่
 2. ระดับตีความ (Inferential Comprehension) คือ ความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน โดยผ่านการพิจารณาตัดสินความหมายที่แฝงอยู่ในเนื้อเรื่อง
 3. ระดับวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Reading) คือ ความเข้าใจที่ผ่านกระบวนการคิดและการนำประสบการณ์เดิมมาใช้เพื่อประเมินและวินิจฉัยเรื่องที่อ่าน
 4. ระดับสร้างสรรค์ (Creative Reading) คือ ความสามารถคิดกว้างไกล คิดหลายแง่มุม มีจินตนาการ สามารถสร้างสรรค์ความคิดใหม่

จากแนวคิดในเรื่องระดับความเข้าใจในการอ่านสามารถสรุปได้ว่า ระดับความเข้าใจในการอ่านขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้อ่าน แบ่งออกเป็นระดับความเข้าใจตามตัวอักษร ระดับความเข้าใจแบบตีความหรือสรุปลงความเห็น ระดับการอ่านอย่างวิเคราะห์วิจารณ์ และระดับการอ่านอย่างสร้างสรรค์หรือการนำไปใช้ โดยแต่ละระดับของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับสติปัญญา ความรู้ด้านภาษา และประสบการณ์เดิมของผู้อ่านแต่ละคน

องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่าน มีความสำคัญมาก เพราะจุดประสงค์ของการอ่าน คือ ความเข้าใจเรื่องที่อ่าน และทำให้เกิดความรู้ ความเพลิดเพลินภายหลัง ในทางตรงกันข้าม หากไม่เข้าใจในการอ่าน จะทำให้เกิดความสับสนและเบื่อบ่อยไม่สามารถหาข้อมูลที่ต้องการได้ ดังนั้นผู้สอนจำเป็นต้องทราบถึงองค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน เพื่อให้ให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านที่ถูกต้อง ดังนั้นนักการศึกษาได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

แฮร์ริส และซิเพย์ (Harris and Sipay, 1979 : 27) กล่าวว่า องค์ประกอบที่จะก่อให้เกิดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือ ความสามารถในการคิด และการแก้ไขปัญหา และยังมีความสามารถอื่น ๆ อีกที่จำเป็นต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือการมีความรู้ในคำศัพท์ ความสามารถในการใช้ทักษะการถอดรหัสภาษาออกเป็นความหมายโดยใช้ตัวชี้แนะในบริบท (Context Cue) ผู้อ่านที่มีความสามารถ จะทำความเข้าใจข้อความทีละหน่วยความหมาย ซึ่งก็คือ กลุ่มคำที่ประกอบกันแล้วมีความหมายเป็นหน่วยซึ่งจะมีความหมายเท่าใดนั้นสามารถยึดหยุ่นได้ตามความหมายที่ควรจะเป็นและการกวาดสายตา นอกจากนี้แล้วผู้อ่านที่เก่งจะให้ความสนใจกับข้อความที่เกี่ยวข้องกับจุดหมายในการอ่านของเขาและตัดข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออก

บัณฑิต นัทรวิโรจน์ (2549 : 14) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลักที่ส่งเสริมการอ่านให้สัมฤทธิ์ผล คือ

1. ความรู้ในเชิงคำศัพท์และตัวอักษร
2. ความรู้ในเชิงกระบวนการอ่าน
3. ความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

สมุทร เช่นเขาวนิช (2549 : 73) ได้สรุปความเข้าใจในการอ่านมีองค์ประกอบสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. สามารถจดจำเรื่องราวส่วนใหญ่ที่อ่านมาแล้วได้ เมื่อถึงคราวจำเป็นที่จะต้องใช้ประโยชน์หรืออ้างอิงก็ทำได้โดยไม่ยาก

2. สามารถจับใจความสำคัญ ๆ ได้ สามารถแยกแยะหรือระบุประเด็นหลักออกจากประเด็นย่อยที่ไม่จำเป็นหรือไม่สำคัญมากนักได้และประเมินได้ว่าอะไรที่ควรจะสนใจเป็นพิเศษหรือตัดทิ้งไปได้

3. สามารถตีความเกี่ยวกับเรื่องราวหรือข้อคิดเห็นที่อ่านมาแล้วได้ว่ามีนัยสำคัญหรือลึกซึ้งมากน้อยเพียงใด

4. สามารถสรุปลงความเห็นจากสิ่งที่ได้อ่านมาแล้วได้อย่างถูกต้อง มีเหตุผลและน่าเชื่อถือ

5. สามารถใช้วิจารณญาณของตนพิจารณาไตร่ตรองข้อสรุปหรือการอ้างอิงต่าง ๆ ของผู้เขียนได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบ ไม่สับสน

6. สามารถถ่ายโอนหรือประสมประสานความรู้ที่ได้จากการอ่านกับประสบการณ์อื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ

วรัชญา สัตราธรรมย์ (2557 : 43) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของความเข้าใจ คือการจดจำเรื่องที่อ่าน แล้วนำมาแยกแยะ ตีความ ระบุนัยสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยพิจารณาไตร่ตรองข้อสรุปจนไปถึงความถูกต้อง ถ่ายโอนความรู้เดิมที่ได้ และนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อ การพูดและการเขียน

วันเพ็ญ วัฒนฐานะ (2557 : 43) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่านนั้น ผู้อ่านจะต้องมีความสามารถในการคิด มีสติปัญญาในการแก้ไข โดยการใช้วิจารณญาณ ใช้ความรู้และประสบการณ์เดิม และทำความเข้าใจความหมายของคำ หน่วยความคิด ประโยค และย่อหน้า ตลอดจนความสัมพันธ์แต่ละย่อหน้าของเรื่อง อาศัยความรู้ทางภาษาจากประสบการณ์เดิม มาเชื่อมโยงต่อกัน รวมทั้งความสามารถในการแปลความ ตีความ และขยายความมาประกอบกัน ตลอดจนสภาพจิตใจและอารมณ์ของผู้อ่าน เทคนิคและกลวิธีที่ผู้อ่านใช้ในการอ่าน เพื่อให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาองค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน สรุปได้ว่า การที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ความรู้และประสบการณ์เดิม ความสามารถในการคิด และการแก้ไขปัญหา ความสามารถในการแปลความ รวมไปถึงสภาพร่างกายและจิตใจ อารมณ์ของผู้อ่านด้วย เพราะการอ่านไม่ใช่เพียงการอ่านตามตัวอักษร แต่ต้องสร้างความเข้าใจกับบทอ่านนั้นคือการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

การวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ

การวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษต้องวัดให้ครอบคลุมระดับความเข้าใจในการอ่าน เพื่อที่จะตัดสินระดับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนจากแบบทดสอบได้อย่างถูกต้อง นักการศึกษาหลายท่านกล่าวถึงการวัดความเข้าใจในการอ่านไว้ ดังนี้

ฟินอคเซียโร และซาโก (Finocchiaro and Sako. 1983 : 109) ได้กล่าวถึงแบบทดสอบที่ใช้ในการวัดการอ่านเพื่อความเข้าใจที่นิยมใช้ว่ามีอยู่ 3 แบบ ได้แก่

1. แบบทดสอบแบบอัตนัย คือ แบบทดสอบความเรียง โดยให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน โดยเขียนคำตอบเป็นประโยคหรือข้อความยาว ๆ

2. แบบทดสอบแบบปรนัย คือ แบบเลือกตอบ แบบถูกผิด แบบจับคู่ แบบเติมคำ เป็นต้น
3. แบบทดสอบแบบกึ่งปรนัย คือ แบบทดสอบที่ต้องการคำตอบสั้น ๆ ให้เติมหรือต่อให้สมบูรณ์ ให้คะแนนโดยครูประจำชั้นหรือผู้ทดสอบที่มีความถนัดในการวัด

แบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) จะเป็นที่นิยมใช้มากกว่า เพราะเป็นแบบทดสอบที่ง่ายต่อการตรวจให้คะแนน และสามารถประเมินผลได้ทุกระดับ (อัมพวา อรุณพรหมณ์. 2540 : 58) ทั้งยังเป็นแบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงสูง เนื่องจากได้คะแนนเหมือนกัน ไม่ว่าใครจะเป็นผู้ตรวจ สะดวกต่อการคิดคะแนน มีคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

เพียร์สัน และจอห์นสัน (Pearson and Johnson. 1989 : 488 ; อ้างถึงใน วันเพ็ญ วัฒนานะ. 2557 : 54) ได้แบ่งระดับคำถามในการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ดังนี้

1. คำถามที่มีคำตอบเด่นชัดในบทอ่าน (Textually Explicit Question) คือคำถามที่ยึดบทอ่านเป็นหลัก คำในคำถามจะคล้าย ๆ คำในบทอ่าน คำถามแบบนี้ต้องการให้นักเรียนหาข้อเท็จจริงจากบทอ่านและเข้าใจผู้เขียนกล่าวถึงอะไร ใช้วัดความเข้าใจในระดับแปลความ

2. คำถามที่มีคำตอบเป็นนัยในบทอ่าน (Textually Implicit Question) คือคำถามแบบประสานข้อมูลที่มีในบทอ่านเข้ากับความรู้เดิมของนักเรียน ผู้อ่านต้องเข้าใจความหมายที่บทอ่านไม่ได้กล่าวถึงโดยตรงและเชื่อมโยงสิ่งที่รู้แล้วเข้ากับเนื้อเรื่องที่อ่าน ใช้วัดความเข้าใจระดับตีความ ขยายความ และสรุปความ

3. คำถามที่ใช้ประสบการณ์ในการตอบ (Scriptually Implicit Question) คือ คำถามที่ต้องการคำตอบที่ใช้ประสบการณ์ของผู้อ่านสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านอย่างเหมาะสม ใช้วัดความเข้าใจระดับสรุปความ

อัจฉรา วงศ์โสธร (2539 : 154 - 155) ได้กล่าวว่า เกณฑ์การประเมินทักษะการอ่านนั้น สามารถพิจารณาได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ เกณฑ์ที่กำหนดตามส่วนประกอบของภาษาแบบแยกย่อย และเกณฑ์ที่กำหนดตามความสามารถรวมมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความสามารถทางการอ่านที่เป็นเกณฑ์แบบย่อย ได้แก่
 - 1.1 ความรู้ในด้านคำศัพท์ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจคำศัพท์และสำนวนต่าง ๆ
 - 1.2 ความรู้ในด้านไวยากรณ์ หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ด้านไวยากรณ์ในการทำความเข้าใจกับคำสรรพนาม ความเชื่อมโยงของเนื้อความ เช่น การใช้คำสันธาน คำบุพบทที่กำหนดหน้าที่ของภาษาว่าเป็นการขอร้อง เชื้อเชิญหรือขออนุญาต เป็นต้น

2. ความสามารถทางการอ่านที่เป็นเกณฑ์แบบรวม ได้แก่
 - 2.1 ความสามารถในการเรียบเรียงความ หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจบทอ่านและสามารถตอบคำถามที่ให้เรียบเรียงถ้อยคำใหม่ โดยให้ได้ใจความเดิม หรือสามารถตอบคำถามแบบเลือกตอบและแบบเรียงลำดับข้อความได้ โดยใช้ความรู้ในด้านคำศัพท์และความรู้ในด้านไวยากรณ์

2.2 ความสามารถในการอ่านข้อมูลที่เป็นรายละเอียด หมายถึง ความสามารถในการโยงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับใจความสำคัญของเรื่อง ได้ว่าเป็นรายละเอียดสนับสนุนหรือเป็นรายละเอียดที่ขัดแย้งกันเพื่อให้ได้ข้อมูลตรงกันข้าม ตลอดจนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรายละเอียดต่าง ๆ

2.3 ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง ความสามารถในการระบุแก่นเรื่อง หัวเรื่องและใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

2.4 ความสามารถในการวิเคราะห์ ประเมินความสัมพันธ์ของเนื้อความและสุนทรียศาสตร์ของการใช้ภาษา หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ ความเข้าใจสิ่งที่อ่าน และความรู้เกี่ยวกับรูปแบบลีลาภาษาที่ใช้ในบทอ่าน ที่เป็นตัวกระตุ้น วิเคราะห์ ประเมินและสรุปบทอ่านได้ว่าเป็นสารประเภทใด ใช้ลีลาภาษาแบบเป็นทางการหรือไม่ ต้องเข้าใจเจตนา ทักษะของผู้เขียนที่แฝงอยู่ สามารถวิพากษ์วิจารณ์ถึงเหตุและผลที่เกิดขึ้นได้ ตลอดจนสามารถประเมินบทอ่านได้ว่ามีความชัดเจน เข้าคู่ประเด็น ไม่อ้อมค้อม และใช้ภาษาได้กระชับหรือไม่

จากนักการศึกษาที่ได้กล่าวมานั้น สามารถสรุปได้ว่า การวัดความเข้าใจการอ่านภาษาอังกฤษ คือ การวัดความสามารถของนักเรียนในการเข้าใจ คำ วลี ประโยค บทความเรื่องราวต่าง ๆ จากการอ่าน แสดงถึงความสามารถในการตีความ แปลคำศัพท์หรือความหมาย ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และสรุปสาระสำคัญ ซึ่งสามารถวัดความเข้าใจในการอ่านได้จากแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยมีเกณฑ์การการวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ 3 ลักษณะ คือ 1) การเข้าใจคำศัพท์ และไวยากรณ์ 2) การเข้าใจบทอ่าน สามารถตอบคำถาม และจับใจความสำคัญของเรื่องได้ 3) ความสามารถในการสรุปความ และแสดงความคิดเห็น ทั้งนี้ต้องจัดทำข้อสอบให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้ ตรงตามมาตรฐานตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และควรคำนึงปัจจัยต่าง ๆ ทั้งด้านความรู้ในทางภาษา ประสบการณ์เดิมของผู้เรียน จึงจะเป็นการวัดผลที่มีคุณภาพ

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งเป็นความสามารถของสมองในการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ เพื่อค้นหาว่าสิ่งนั้น ๆ มีองค์ประกอบอะไร ประกอบขึ้นมาได้อย่างไร และมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ซึ่งเป็นทักษะความสามารถที่ส่งเสริมพัฒนาควบคู่กับความเข้าใจในการอ่านได้ มีนักการศึกษาได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีการคิดของบลูม (Bloom's Taxonomy)

ในปี ค.ศ. 1956 บลูม และคณะ (Bloom and et al. 1956 : 201 - 207) ได้พัฒนากรอบทฤษฎีที่ใช้เป็นเครื่องมือการจัดประเภทพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางปัญญา และการคิดอันเป็นผลมาจากประสบการณ์การศึกษา เรียกว่า Bloom's Taxonomy ซึ่งกำหนดไว้ 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) และด้านทักษะทางกาย (Psychomotor Domain) ในการออกแบบหลักสูตร จัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ก็ได้อาศัยกรอบทฤษฎีดังกล่าวนี้ ซึ่งพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยถูกนำไปใช้มากที่สุด

พุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นพฤติกรรมด้านสมองเกี่ยวกับ สติปัญญา ความคิด ความสามารถในการคิดเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งพฤติกรรมทางพุทธิพิสัย 6 ระดับ (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2552 : 11 - 12) ได้แก่

1. ความรู้ (Knowledge) ความสามารถในการจดจำแนกประสบการณ์ต่าง ๆ และระลึกเรื่องราวนั้น ๆ ออกมาได้ถูกต้องแม่นยำ
2. ความเข้าใจ (Comprehension) ความสามารถบ่งบอกใจความสำคัญของเรื่องราว โดยการแปลความหลักตีความได้ สรุปใจความสำคัญได้
3. การนำความรู้ไปประยุกต์ (Application) ความสามารถในการนำหลักการ กฎเกณฑ์ และวิธีดำเนินการต่าง ๆ ของเรื่องที่ได้รู้มา นำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้
4. การวิเคราะห์ (Analysis) ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวที่สมบูรณ์ ให้กระจายออกเป็นส่วนย่อย ๆ ได้อย่างชัดเจน
5. การสังเคราะห์ (Synthesis) ความสามารถในการผสมผสานส่วนย่อยเข้าเป็นเรื่องราวเดียวกัน โดยปรับปรุงของเก่าให้ดีขึ้นและมีคุณภาพสูงขึ้น
6. การประเมินค่า (Evaluation) ความสามารถในการวินิจฉัยหรือตัดสิน กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไปการประเมินเกี่ยวข้องกับการใช้เกณฑ์คือมาตรฐานในการวัดที่กำหนดไว้

โดยบลูม และคณะ ได้เสนอระดับการคิดออกเป็น 2 ระดับ คือ พัฒนาการคิดระดับต่ำ (Lower Order Thinking Skills) และการพัฒนาความคิดระดับสูง (Higher Order Thinking Skills) มีรายละเอียดดังนี้

1. พัฒนาการคิดระดับต่ำ (Lower Order Thinking Skills) ประกอบด้วย

ระดับ 1 : ความรู้ (Knowledge)

ระดับ 2 : ความเข้าใจ (Comprehension)

ระดับ 3 : นำไปใช้/การประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์ใหม่ (Application)

2. การพัฒนาความคิดระดับสูง (Higher Order Thinking Skills) ประกอบด้วย

ระดับ 4 : การวิเคราะห์ (Analysis) ระบุความสัมพันธ์และเหตุจูงใจ

ระดับ 5 : การสังเคราะห์ (Synthesis) การเชื่อมโยงข้อเท็จจริงโดยเหตุผลหรือรูปแบบใหม่

ระดับ 6 : การประเมิน (Evaluation) ใช้เกณฑ์และสถานการณ์เพื่อวินิจฉัยและการตัดสินใจ

การที่บุคคลจะมีทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ จะต้องสามารถวิเคราะห์เข้าใจในสถานการณ์ใหม่หรือข้อความจริงใหม่ได้ ดังนั้นการจะให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในระดับใดหรือหลายระดับนั้น ขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระที่เป็นองค์ความรู้ อาจต้องผสมผสานข้อมูลความรู้ในลักษณะรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดจำพวก การแปล การตีความ การประยุกต์ การวิเคราะห์ส่วนย่อยและความสัมพันธ์เพื่อการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้สู่การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผลตามจุดมุ่งหมายการศึกษาของบลูม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสามารถในการวิเคราะห์จะส่งผลให้นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ ในเชิงสร้างสรรค์เพราะเป็นการพัฒนาความสามารถในระดับการมีเหตุผลและเป็นการเรียนรู้ที่คงทนของแต่ละบุคคล แม้จะจำรายละเอียดของความรู้ไม่ได้ นักเรียนจึงต้องเรียนรู้วิธีการวิเคราะห์ และภายใต้สภาวะใดที่ต้องนำความสามารถด้านการวิเคราะห์มาใช้ (Bloom and et al. 1956 : 148 - 150) กล่าวว่าทักษะการคิดวิเคราะห์มี 3 ลักษณะ คือ

1. การคิดวิเคราะห์ความสำคัญ (Analysis of Element) หมายถึง การแยกแยะสิ่งที่กำหนดได้ว่าอะไรสำคัญหรือจำเป็นหรือมีบทบาทมากที่สุด สิ่งใดเป็นเหตุ สิ่งใดเป็นผล ซึ่งการคิดวิเคราะห์ความสำคัญนี้จะประกอบไปด้วย “การวิเคราะห์ชนิด” เป็นการวินิจฉัยว่า สิ่งนั้นหรือเหตุการณ์นั้น จัดเป็นชนิดหรือลักษณะใด เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น “วิเคราะห์สิ่งสำคัญ” เป็นการวินิจฉัยว่าสิ่งใดสำคัญหรือไม่สำคัญ การค้นหาสาระสำคัญ ข้อความหลัก ข้อสรุป จุดเด่นหรือจุดด้อย ของสิ่งต่าง ๆ และ “วิเคราะห์เลขนัย” เป็นการมุ่งค้นหาสิ่งที่แอบแฝงอยู่ อาจไม่ได้บ่งบอกตรง ๆ แต่มีร่องรอยของความเป็นจริงซ่อนอยู่

2. การคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of Relationship) หมายถึง การค้นหาความสัมพันธ์ย่อย ๆ ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้น ๆ มีความเกี่ยวพัน สอดคล้องหรือขัดแย้งกันอย่างไร ได้แก่ วิเคราะห์ชนิดของความสัมพันธ์ วิเคราะห์ขนาดของความสัมพันธ์ วิเคราะห์ขั้นตอนความสัมพันธ์ วิเคราะห์จุดประสงค์ของความสัมพันธ์ วิเคราะห์สาเหตุของความสัมพันธ์ และวิเคราะห์แบบความสัมพันธ์ในรูปแบบอุปมาอุปไมย

3. การคิดวิเคราะห์เชิงหลักการ (Analysis of Organizational Principles) หมายถึง การค้นหาโครงสร้างระบบ และสิ่งของเรื่องราวและการทำงานต่าง ๆ ว่า สิ่งเหล่านั้น รวมกันจน ดำรงสภาพเช่นนั้นได้เนื่องด้วยอะไร โดยยึดอะไรเป็นหลัก มีเทคนิคหรือยึดถือคติใด มีสิ่งใดเป็น ตัวเชื่อมโยง ยึดถือหลักการใด การวิเคราะห์ หลักการเป็นการวิเคราะห์ที่ถือว่ามีความสำคัญที่สุด การจะวิเคราะห์ได้ดี จะต้องมีความรู้ ความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ได้เสียก่อน เพราะผลจากความสามารถในการวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ ความสัมพันธ์จะทำให้สามารถสรุปเป็นหลักการได้ ประกอบด้วย “วิเคราะห์โครงสร้าง” เป็นการ ค้นหาโครงสร้างของสิ่ง “วิเคราะห์หลักการ” เป็นการแยกแยะเพื่อค้นหาความจริงของสิ่งต่าง ๆ แล้วสรุปหลักการเป็นคำตอบได้

2. ทฤษฎีการคิดของมาร์ซาโน (Marzano's Taxonomy)

โรเบิร์ต มาร์ซาโน (Robert Marzano) นักวิจัยทางการศึกษา ได้พัฒนาข้อจำกัดของ วัตถุประสงค์ของบลูมที่ได้รับการยอมรับและใช้กันอย่างแพร่หลาย รูปแบบทักษะการคิดจะผนวกกับ ปัจจัยต่าง ๆ ที่มากขึ้นที่ส่งผลกับการคิดของผู้เรียนซึ่งทั้งหมดสำคัญสำหรับการคิดและการเรียนรู้ (Marzano, 2001 : 11 - 12) อธิบายว่า รูปแบบพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย 3 ระบบ ได้แก่ ระบบแห่งตนหรือระบบตนเอง (Self - system) เป็นความเชื่อเกี่ยวกับความสำคัญของความรู้ ประสิทธิภาพ และความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ระบบบูรณาการหรือระบบอภิปัญญา (Metacognitive System) เป็นการมีเป้าหมายการเรียนรู้ มีการนำความรู้ไปใช้ด้วยความชัดเจน และถูกต้อง ระบบสติปัญญาหรือระบบความรู้ (Cognitive System) ประกอบด้วยการใช้ความรู้ โดยการทบทวน ทวนซ้ำ การนำไปปฏิบัติ ความเข้าใจในความรู้ การสังเคราะห์หรือเลือกใช้ความรู้ การวิเคราะห์โดยสามารถจับคู่ความสัมพันธ์ แยกแยะเป็นหมวดหมู่ หรือวิเคราะห์ข้อผิดพลาด การกำหนดคุณเกณฑ์ทั่วไปและเฉพาะเจาะจงได้ และการนำความรู้ไปใช้ในการตัดสินใจในการแก้ปัญหา และทำการสำรวจสืบค้นจากการทดลอง พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามทฤษฎีการคิด ของมาร์ซาโนนั้น เมื่อพบเจอกับสถานการณ์หรือภาระงานใหม่ระบบแห่งตนจะตัดสินใจว่าจะ ยอมรับหรือเรียนรู้เรื่องใหม่ เมื่อระบบแห่งตนรับการเรียนรู้เรื่องใหม่ ระบบบูรณาการจะเข้ามา เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้นั้น โดยการออกแบบกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อการบรรลุ เป้าหมายแห่งการเรียนรู้และระบบสติปัญญาจะทำหน้าที่จัดกระทำกับข้อมูลที่เป็นในลักษณะของ การวิเคราะห์ ดังนั้น ปริมาณความรู้ของนักเรียนแต่ละคนจึงมีผลต่อความสำเร็จอย่างสูงในการเรียนรู้ เรื่องใหม่ ซึ่งความรู้ใหม่สามารถต่อยอดจากความรู้เดิมได้อย่างกว้างขวาง พัฒนารูปแบบ จุดมุ่งหมายทางการศึกษารูปแบบใหม่ (The New Taxonomy of Educational Objectives) ประกอบด้วย

ความรู้ 3 ประเภท และกระบวนการจัดกระทำกับข้อมูล 6 ระดับ (Marzano, 2001 : 30 - 58) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูล เน้นการจัดระบบความคิดเห็นจากข้อมูลง่ายสู่ข้อมูลยาก เป็นระดับความคิดรวบยอด ข้อเท็จจริง ลำดับของเหตุการณ์ สมเหตุสมผล เฉพาะเรื่อง และหลักการ

2. กระบวนการ เน้นกระบวนการเพื่อการเรียนรู้ จากทักษะสู่กระบวนการอัตโนมัติ อันเป็นส่วนหนึ่งของความสามารถที่สั่งสมไว้

3. ทักษะเน้นการเรียนรู้ที่ใช้ระบบ โครงสร้างกล้ำเนื้อ จากทักษะง่าย สู่กระบวนการที่ซับซ้อนขึ้น โดยมีกระบวนการจัดกระทำกับข้อมูล 6 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ขึ้นรวบรวม เป็นการคิดทบทวนความรู้เดิม รับข้อมูลใหม่ และเก็บเป็นคลังข้อมูลไว้ เป็นการถ่ายโยงความรู้จากความจำถาวร สู่ความจำนำไปใช้ในการปฏิบัติการ โดยไม่จำเป็นต้องเข้าใจ โครงสร้างความรู้นั้น

ระดับที่ 2 ขึ้นเข้าใจ เป็นการเข้าใจสาระที่เรียนรู้ ผู้การเรียนรู้ใหม่ในรูปแบบการใช้สัญลักษณ์ เป็นการสังเคราะห์โครงสร้างพื้นฐานของความรู้ นั้น โดยเข้าใจประเด็นความสำคัญ

ระดับที่ 3 ขึ้นวิเคราะห์ เป็นการจำแนกความเหมือนและความต่าง อย่างมีหลักการ จัดหมวดหมู่ ที่สัมพันธ์กับความรู้ การสรุปอย่างสมเหตุสมผล โดยสามารถบ่งชี้ ข้อผิดพลาดได้ การประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ โดยใช้ฐานความรู้ และการคาดการณ์ผลที่ตามมาบนพื้นฐานของข้อมูล

ระดับที่ 4 ขึ้นใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ เป็นการตัดสินใจในสถานการณ์ที่ไม่มีคำตอบชัดเจน การแก้ไขปัญหาที่ยุ่งยาก การอธิบายปรากฏการณ์ที่แตกต่าง และการพิจารณาหลักฐานสู่การสรุปการณืที่มีความซับซ้อน การตั้งข้อสมมติฐานและการทดสอบสมมติฐานนั้นบนพื้นฐานของความรู้

ระดับที่ 5 ขึ้นบูรณาการความรู้ เป็นการจัดระบบความคิดเพื่อบรรลุ เป้าหมาย การเรียนรู้ที่กำหนด การกำกับติดตามการเรียนรู้ และการจัดขอบเขตการเรียนรู้

ระดับที่ 6 ขึ้นจัดระบบแห่งตน เป็นการสร้างระดับแรงจูงใจต่อสภาวะการณ์เรียนรู้ และภาระงานที่ได้รับมอบหมายในการเรียนรู้ รวมทั้งความตระหนักในความสามารถของการเรียนรู้ที่ตนมี

ตามแนวคิดของมาร์ซาโน (Marzano, 2001 : 38 - 45, 58) การคิดวิเคราะห์ ซับซ้อนมากกว่าความเข้าใจ เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เหตุผล คิดอย่างลึกซึ้งและหลากหลาย มีการคิดโดยพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนและต้องมีเหตุผล สามารถระบุความเหมือนหรือความแตกต่างอย่างมีหลักการ สามารถจัดลำดับ จัดหมวดหมู่ หรือจัดประเภทของความรู้ของสิ่งต่าง ๆ ระบุเหตุผล

ของการเกิดข้อผิดพลาดของข้อมูล สามารถตีความหรือบอกหลักเกณฑ์พื้นฐานของ ความรู้ ระบุ เจาะจง หรือสรุปอย่างมีเหตุผล จนสามารถเกิดเป็นความรู้ใหม่ได้และนำหลักการเพื่อประยุกต์ใช้ ในสถานการณ์ใหม่ โดยใช้พื้นฐานของความรู้ การคิดวิเคราะห์จะประกอบด้วย ความสามารถ 5 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 การจัดจำแนกเปรียบเทียบ (Matching) คือ ความสามารถในการสังเกต และจำแนกแยกแยะรายละเอียดของสิ่งต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ที่เหมือนหรือแตกต่างกันออกเป็น ส่วน ๆ อย่างมีหลักเกณฑ์และเข้าใจง่าย แล้วเปรียบเทียบ ระบุ ยกตัวอย่าง ระบุ ลักษณะความเหมือน ความต่าง และจัดกลุ่มของสิ่งต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ได้ โดยเริ่มจากระดับง่ายแบบนามธรรมไปสู่ขั้น ชับซ้อนที่เป็นนามธรรม ดังนี้

1. การบอกสิ่งที่ต้องการจะวิเคราะห์
2. ระบุลักษณะหรือคุณสมบัติเพื่อจำแนกหรือแยกแยะสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์
3. ระบุว่าได้ว่าสิ่งนั้น ๆ เหมือนหรือต่างกันอย่างไร
4. สรุปได้อย่างถูกต้องเหมาะสมว่าสิ่งต่าง ๆ มีความเหมือนและแตกต่างกัน

ด้านที่ 2 การจัดกลุ่ม (Classification) คือ ความสามารถในการใช้ความรู้เพื่อการจัดกลุ่ม จัดลำดับ จัดประเภทของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้คุณลักษณะหรือคุณสมบัติ ของสิ่งนั้น ๆ อย่างมีหลักการ หรือหลักเกณฑ์

ด้านที่ 3 การวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error Analysis) คือ ความสามารถในการระบุ ข้อผิดพลาดหรือความสัมพันธ์และไม่สัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ โดยโยงความสัมพันธ์สู่การสรุป อย่างสมเหตุสมผล ระบุสิ่งที่ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ การใช้ความรู้เดิม ผสมผสานกับความรู้ใหม่ไปสู่การสรุปและยกตัวอย่างประกอบได้อย่างมีเหตุผลจากความรู้ที่มีอยู่เดิม มีข้อมูลหรือหลักฐานในการสนับสนุนจนพิจารณาได้ว่าเป็นจริง โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. ความรู้เดิมเป็นความรู้ที่ถูกต้องและเป็นจริงมีการยอมรับกันทั่วไป
2. ความรู้จากผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญ
3. ความรู้จากหลักฐานที่มีอยู่ เป็นหลักฐานที่น่าเชื่อถือ สามารถหาข้อมูลมาสนับสนุน

ความคิด

4. ข้อมูลได้รับการพิสูจน์หรือทดลองใช้แล้วเป็นจริง
5. ข้อมูลอื่น ๆ ที่พิจารณาว่าเป็นจริงนำมาสนับสนุนให้ความคิดได้รับการยอมรับ

ด้านที่ 4 การสรุปหลักการ (Generalizing) คือ ความสามารถในการนำความรู้เดิมเป็น ข้อมูลเพื่อไปสู่ความรู้หรือหลักการใหม่ ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่หรือนำไปใช้ในการแก้ปัญหา

ในชีวิตประจำวัน โดยสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมและถูกต้อง โดยใช้การให้เหตุผลสรุปเป็นหลักการดังนี้

1. การให้เหตุผลเชิงอุปนัย (Inductive) เป็นการให้เหตุผลหรือการคิดจากข้อมูลที่เป็นตัวอย่างหรือรายละเอียดแล้วสามารถสรุปเป็นหลักการ แนวคิด ทฤษฎี หรือเกิดเป็นความรู้ใหม่
2. การให้เหตุผลเชิงนิรนัย (Deductive) เป็นการให้เหตุผลหรือการคิดที่เริ่มจากข้อสรุปแล้วนำไปสู่รายละเอียดหรือการยกตัวอย่าง

ด้านที่ 5 การนำไปใช้ (Specifying) คือ ความสามารถนำความรู้ หรือหลักการไปใช้เพื่อการทำนายสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคตได้อย่างเจาะจง มีความรู้เข้าใจเหตุการณ์ ระบุรายละเอียดในเหตุการณ์นั้น ๆ และบอกสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้ เป็นการประยุกต์ความรู้ใหม่จากหลักการเดิมที่มีอยู่ คาดเดา ทำนายสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รู้ว่าอะไรจริงหรือไม่จริง สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

จากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าความสามารถของการคิดวิเคราะห์นั้นจะต้องประกอบด้วยความสามารถ 3 ด้าน 1) หลักการคิดวิเคราะห์ความสำคัญ เป็นการแยกแยะหรือแยกย่อยให้รายละเอียดของสิ่งต่าง ๆ เรื่องราวสถานการณ์ที่เหมือนหรือแตกต่างกันออกเป็นส่วน ๆ ระบุความเกี่ยวข้องและความสำคัญ ได้อย่างมีเหตุและผล เข้าใจง่าย สามารถเปรียบเทียบ จัดกลุ่ม จัดลำดับ จัดประเภทของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้คุณลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งนั้น ๆ อย่างมีหลักการ 2) หลักการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการให้เหตุผล ระบุความสัมพันธ์ย่อย ๆ ของสิ่งต่าง ๆ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่มีความเกี่ยวพัน สอดคล้องหรือขัดแย้งกันอย่างไร การจัดระบบโดยการให้เหตุผล การระบุข้อผิดพลาดหรือความสัมพันธ์และไม่สัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ โดยโยงความสัมพันธ์สู่การสรุปอย่างสมเหตุสมผล ระบุสิ่งที่ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ 3) หลักการคิดวิเคราะห์หลักการ เป็นการค้นหาหลักการสำคัญของสิ่งต่าง ๆ เรื่องราวสถานการณ์ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันของสิ่งเหล่านั้นจนค้นพบความจริงของสิ่งต่าง ๆ แล้วสรุปหลักการเป็นคำตอบได้ เป็นการให้เหตุผลแสดงความคิดเห็น โดยการนำความรู้เดิมเป็นข้อมูลเพื่อไปสู่ความรู้หรือหลักการใหม่ มีความรู้ เข้าใจเหตุการณ์ ระบุรายละเอียดในเหตุการณ์นั้น ๆ และ บอกสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้

ความหมายของความสามารถในการคิดวิเคราะห์

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ไว้ ดังนี้

บลูม (Bloom, 1956 : 201 - 207 ; อ้างถึงใน ประพันธ์ศิริ สุเรารัจ, 2551 : 55 - 59) ได้ให้ความหมายของ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ว่าเป็นความสามารถในการแยกแยะเพื่อหา

ส่วนย่อยของเหตุการณ์เรื่องราวเนื้อหาต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผลและที่เป็นอย่างนั้น อาศัยหลักการของอะไร โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญ (Analysis of Element) คือ ความสามารถในการค้นหา ประเด็นบอกความแตกต่าง แยกข้อเท็จจริง บอกสิ่งจูงใจและการแยกแยะข้อสรุปออกจากข้อความปลีกย่อย

2. ความสามารถในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of Relationships) คือ ความสามารถในการเข้าใจ ความสัมพันธ์ของแนวคิด การระลึกถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ แยกความจริงที่มาสันนิษฐาน สมมติฐาน ตรวจสอบสมมติฐาน แบ่งแยกความสัมพันธ์ของสาเหตุและผล วิเคราะห์ข้อมูลที่ขัดแย้ง สืบหาความจริง สร้างความสัมพันธ์และการแยกรายละเอียดที่สำคัญและไม่สำคัญ

3. ความสามารถในการวิเคราะห์หลักการ (Analysis of Organizational Principles) คือ ความสามารถในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อความและความหมายขององค์ประกอบ การวิเคราะห์รูปแบบ การเขียน จุดประสงค์และทัศนคติของผู้เขียน การวิเคราะห์เทคนิคโฆษณา และการรับรู้แง่คิดและทัศนคติของผู้เขียน

มาร์ซาโน (Marzano. 2001 : 58 ; อ้างถึงใน ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2551 : 58 - 59) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า การวิเคราะห์ (Analysis) ตามแนวคิดใหม่นี้ เป็นความสามารถในการใช้เหตุผล และความละเอียดถี่ถ้วนในการจำแนกแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีกระบวนการย่อย ๆ 5 ประการ ได้แก่ 1) การจำแนก 2) การจัดหมวดหมู่ 3) การวิเคราะห์ข้อเหตุผล 4) การประยุกต์ใช้ และ 5) การทำนาย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549 : 2) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง การจำแนก แยกแยะ องค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วน ๆ เพื่อค้นหาว่า ทำมาจากอะไร ประกอบขึ้นมาได้อย่างไร เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2552 : 13) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เป็นการคิดที่สามารถจำแนกแยกแยะข้อมูลหรือวัตถุดิบของต่าง ๆ หรือเรื่องราว เหตุการณ์ออกเป็นส่วนย่อยตามหลักการหรือเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อค้นหาความจริงหรือความสำคัญที่แฝงอยู่จนได้ความคิดที่จะนำไปสู่ข้อสรุปและการนำไปประยุกต์ใช้

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553 : 69) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเพื่อสืบค้นข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ เรื่องราว หรือเนื้อหาต่าง ๆ โดยการจำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูล จัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ ตีความ และทำความเข้าใจกับองค์ประกอบของสิ่งนั้น โดยมีหลักฐานอ้างอิงเพื่อหาข้อสรุปที่น่าจะเป็นไปได้ และใช้กระบวนการตรรกวิทยาในการสรุปตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและสมเหตุสมผล

วรัชชา ตำราญรมย์ (2557 : 50) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนก แยกแยะข้อมูล ส่วนต่าง ๆ ของเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น มีความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผล โดยอาศัยการการคิดพิจารณาใคร่ครวญ ไตร่ตรอง ก่อนการตัดสินใจ เชื่ออย่างมีเหตุผล

จากความหมายของนักการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการใช้เหตุผล และความละเอียดถี่ถ้วนในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของเนื้อหาว่าประกอบด้วยอะไร มีสาระความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผล และเป็นเช่นนั้นอาศัยหลักการอะไร เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร เป็นการคิดอย่างรอบคอบตามหลักของการประเมินและมีหลักฐานอ้างอิงเพื่อหาข้อสรุปที่น่าจะเป็นไปได้

ซึ่งความสามารถในการคิดวิเคราะห์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ เพราะหากผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์แล้ว ก็จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในอ่านมากขึ้นด้วย

ความสำคัญของความสามารถในการคิดวิเคราะห์

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548 : 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ว่า การคิดวิเคราะห์เป็นพื้นฐานให้กับความคิดในมิติอื่น ๆ ดังนี้

1. การคิดเชิงวิเคราะห์เป็นตัวที่ทำหน้าที่เป็นตัวหลักในการคิดมิติอื่นไม่ว่าจะเป็นการคิดเชิงวิพากษ์ การคิดเชิงสร้างสรรค์ การคิดเชิงกลยุทธ์ การคิดเชิงบูรณาการ การคิดเชิงอนาคต เป็นต้น การคิดเชิงวิเคราะห์จะช่วยเสริมสร้างให้เกิดมุมมองเชิงลึกและครบถ้วนในเรื่องนั้น อันจะนำไปสู่การตัดสินใจและการแก้ปัญหาได้บรรลุวัตถุประสงค์การคิด

2. ช่วยในการแก้ปัญหา ความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ และการทำความเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้น เมื่อพบปัญหาใด ๆ จะสามารถวิเคราะห์ปัญหานั้นได้ว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้าง เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ปัญหาได้ตรงกับประเด็นของปัญหานั้น

3. ช่วยในการประเมินและการตัดสินใจ ความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ช่วยให้มองเห็นโอกาสความเป็นไปได้ของสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น ช่วยให้เกิดการคาดการณ์ในอนาคต และหากปฏิบัติตามนั้น โอกาสความสำเร็จย่อมมีความเป็นไปได้

4. ช่วยให้ความคิดสร้างสรรค์สมเหตุสมผล ความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ช่วยให้การคิดต่างๆ อยู่บนรากฐานของตรรกะและความน่าจะเป็นไปได้ อย่างมีเหตุมีผล มีหลักเกณฑ์ ส่งผลให้เมื่อคิดจินตนาการหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ จะได้รับการตรวจสอบว่า ความคิดใหม่นั้นใช้ได้จริงหรือไม่

5. ช่วยให้เราเข้าใจแจ่มกระจ่าง ความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ช่วยให้เราประเมินและสรุปผลสิ่งต่างๆ ไปตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ ไม่ใช่สรุปตามอารมณ์ความรู้สึก ทำให้เรารับรู้ข้อมูลที่แท้จริง ซึ่งจะกลายเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ที่สำคัญยังช่วยให้เราเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้อย่างเข้าใจถ่องแท้มากขึ้น เพราะความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ทำให้สิ่งที่คลุมเครือเกิดความกระจ่างมากขึ้น

สุวิทย์ มูลคำ (2549 : 39) ได้กล่าวถึงความสำคัญของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้เราเข้าใจข้อเท็จจริง รู้เหตุผลเบื้องหลังของสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นมาเป็นไปของเหตุการณ์ต่าง ๆ รู้ว่าเรื่องนั้นมีองค์ประกอบอะไรบ้างทำให้เราได้ข้อเท็จจริงที่เป็นความรู้ในการนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหา การประเมินและการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง
2. ช่วยให้เราสมเหตุสมผลของข้อมูลที่ปรากฏและไม่ด่วนสรุปตามอารมณ์ ความรู้สึกหรืออคติ แต่สืบค้นตามหลักเหตุผลและข้อมูลที่เป็นจริง
3. ช่วยให้เราไม่ด่วนสรุปสิ่งใดง่าย ๆ แต่สื่อสารตามความเป็นจริง ขณะเดียวกันจะช่วยให้เราไม่หลงเชื่อข้ออ้างที่เกิดจากตัวอย่างเพียงอย่างเดียว แต่พิจารณาเหตุผลและปัจจัยเฉพาะในแต่ละกรณีได้
4. ช่วยให้การพิจารณาสาระสำคัญอื่น ๆ ที่ถูกบิดเบือนไปจากความประทับใจในครั้งแรกทำให้เรามองอย่างครบถ้วนในแง่มุมอื่น ๆ ที่มีอยู่
5. ช่วยพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกต การหาความแตกต่างของสิ่งที่ปรากฏตามความสมเหตุสมผลของสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนที่จะตัดสินใจสรุปสิ่งใดลงไป
6. ช่วยให้เราหาเหตุผลที่สมเหตุสมผลให้กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ณ เวลานั้น โดยไม่ฟังเพียงอคติที่ก่อตัวอยู่ในความทรงจำ ทำให้เราสามารถประเมินสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างสมจริงสมจัง
7. ช่วยประมาณการความน่าจะเป็น โดยสามารถใช้ข้อมูลพื้นฐานที่เราวิเคราะห์ร่วมกับปัจจัยอื่น ๆ ของสถานการณ์ ณ เวลานั้น อันจะช่วยเราคาดการณ์ความน่าจะเป็นได้สมเหตุสมผลมากกว่า

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551 : 12 - 13) ได้กล่าวไว้ว่า ผลจากการฝึกให้คิดจะช่วยให้เกิดประโยชน์ได้ดังนี้

1. สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีระบบมีหลักการและเหตุผล ผลงานที่ได้รับมีประสิทธิภาพ
2. สามารถพิจารณาสิ่งต่าง ๆ และประเมินงานโดยใช้หลักเกณฑ์อย่างสมเหตุสมผล
3. รู้จักประเมินตนเองและผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง
4. ได้เรียนรู้เนื้อหาได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่า มีความหมายและเป็นประโยชน์

5. ได้ฝึกทักษะการทำงาน การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา
6. มีความรู้ความสามารถ มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบขั้นตอน นับตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย รวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ ค้นคว้าความรู้ ทฤษฎี หลักการ ตั้งข้อสันนิษฐานตีความหมาย และลงข้อสรุป
7. ส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาและสื่อความหมาย
8. เกิดความสามารถในการคิดอย่างชัดเจน คิดอย่างถูกต้อง คิดอย่างแจ่มแจ้ง คิดอย่างกว้างขวาง คิดไกล และคิดอย่างลุ่มลึก ตลอดจนคิดอย่างสมเหตุสมผล
9. ทำให้เป็นผู้มีปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความเมตตากรุณาและเป็นผู้มีประโยชน์ต่อสังคม
10. มีทักษะและความสามารถในการอ่าน เขียน พูด ฟังและมีทักษะการสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี
11. พัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อย่างต่อเนื่องในสถานการณ์ที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

จากแนวคิดของนักการศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์มีความสำคัญและมีประโยชน์เป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ เพราะสภาพทางสังคมในยุคปัจจุบันที่ล้อมรอบตัวเราอยู่ มีสิ่งต่าง ๆ ที่มีการวิวัฒนาการขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งในด้านบวกและด้านลบ ผู้เรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องที่ได้อ่าน หรือได้อ่าน จากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รอบตัว

องค์ประกอบของความสามารถในการคิดวิเคราะห์

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548 : 26) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเป็นผู้มีความสามารถในคิดวิเคราะห์ลงไปอีกว่า องค์ประกอบของความสามารถในการคิดวิเคราะห์สามารถแจกแจงได้ดังนี้

1. ความสามารถในการตีความ เราจะไม่สามารถวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ได้หากไม่เริ่มต้นด้วยความเข้าใจข้อมูลที่ปรากฏ เริ่มแรกเราจึงจำเป็นต้องพิจารณาข้อมูลที่ได้รับอะไรเป็นอะไรด้วยการตีความ การตีความ หมายถึง การพยายามทำความเข้าใจและให้เหตุผลแก่สิ่งที่เราจะวิเคราะห์เพื่อแปลความหมายที่ไม่ปรากฏ โดยตรงสิ่งนั้น เป็นการสร้างความเข้าใจต่อสิ่งที่ต้องการจะวิเคราะห์โดยสิ่งนั้นไม่ได้ปรากฏโดยตรงคือ ตัวข้อมูลไม่ได้บอกโดยตรง แต่เป็นการสร้างความเข้าใจที่เกินกว่าสิ่งที่ปรากฏ อันเป็นการสร้างความเข้าใจบนพื้นฐานของสิ่งที่ปรากฏในข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ เกณฑ์ที่แต่ละคนมาใช้เป็นมาตรฐานในการตัดสินใจ ย่อยแตกต่างกันไปตามความรู้ ประสบการณ์ และค่านิยมแต่ละบุคคล เช่น การตีความจากความรู้ การตีความจากประสบการณ์ การตีความจากการเขียน

2. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิเคราะห์ เราจะสามารถวิเคราะห์ได้ดีนั้นจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในเรื่องนั้น ๆ เพราะความรู้จะช่วยในการกำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์ แจกแจง และจำแนกได้ว่าเรื่องนั้นเกี่ยวข้องกับอะไร มีองค์ประกอบย่อย ๆ อะไรบ้าง มีกี่หมวดหมู่ จัดลำดับความสำคัญอย่างไร และรู้ว่าอะไรเป็นสาเหตุให้เกิดอะไร การวิเคราะห์ของเราในเรื่องนั้น ๆ จะไม่สมเหตุสมผลเลยหากเราไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น เราจำเป็นต้องใช้ความรู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาเป็นองค์ประกอบในการคิด ถ้าเราขาดความรู้ เราอาจไม่สามารถวิเคราะห์หาเหตุผลได้ว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

3. ความช่างสังเกต ช่างสังเกตและช่างถาม นักคิดวิเคราะห์จะต้องมีองค์ประกอบนี้รวมอยู่ด้วย คือ ต้องเป็นคนช่างสังเกต สามารถค้นพบความผิดปกติท่ามกลางสิ่งที่คุณอย่างผิวเผินเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ต้องเป็นคนช่างสงสัย เมื่อเห็นความผิดปกติแล้วไม่ละเลยไป แต่หยุดพิจารณาขบคิดไตร่ตรอง และต้องเป็นคนช่างถามชอบตั้งคำถามกับตัวเองและรอบข้างกับสิ่งที่เกิดขึ้น

4. ความสามารถในการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล นักคิดเชิงวิเคราะห์ต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้เหตุผล จำแนกแยกแยะได้ว่าสิ่งใดเป็นความจริง สิ่งใดเป็นความเท็จ สิ่งใดมีองค์ประกอบรายละเอียดเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร

สูวิทย์ มูลคำ (2549 : 53) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการคิดไว้ดังนี้

1. สิ่งเร้า เป็นสื่อและองค์ประกอบแรกที่เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลเกิดการรับรู้ สิ่งเร้าทำให้เกิดปัญหา ความสงสัยหรือความขัดแย้งจะก่อให้เกิดการคิด อาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ ภาพ เสียง ข้อมูล สัญลักษณ์ กิจกรรมหรือสถานการณ์

2. การรับรู้ บุคคลสามารถรับรู้ได้โดยโดยประสาททั้ง 5 คือ หู ตา จมูก ลิ้นและผิวหนัง ระดับการรับรู้ จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับคุณภาพของสิ่งเร้า และความสามารถรับรู้ของแต่ละบุคคล เมื่อรับรู้แล้วเกิดปัญหา หรือข้อสงสัยที่จะกระตุ้นให้เกิดการคิด

3. จุดมุ่งหมายของการคิด ผู้คิดจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการคิดแต่ละครั้งว่าต้องการเหตุผลเพื่ออะไร เช่น เพื่อแก้ปัญหา ตัดสินใจ หรือสร้างสิ่งใหม่ๆ เป็นต้น จะช่วยให้เลือกใช้วิธีการได้ถูกต้องและได้ผลตรงกับความต้องการ

4. วิธีการ การคิดแต่ละครั้งจะต้องเลือกวิธีที่ตรงกับจุดมุ่งหมายในการคิดนั้น ๆ เช่น คิดเพื่อตัดสินใจ ควรใช้วิธีการอย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหา ควรใช้วิธีการแบบแก้ปัญหา

5. ข้อมูลหรือเนื้อหา ข้อมูลหรือเนื้อหาจะใช้ประกอบความคิดโดยอาจจะเป็นความรู้หรือประสบการณ์เดิม หรือข้อมูลการรู้ใหม่ที่ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม การคิดแต่ละครั้งควรประกอบด้วยข้อมูล 3 ด้าน คือ ข้อมูลตนเอง ข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อม และข้อมูลทางวิชาการ

6. ผลของการคิด เป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติงานทางสมองหรือกระบวนการคิดของสมอง

จากแนวคิดของนักการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของความสามารถในการคิดวิเคราะห์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ได้ คือ ความรู้ลึกซึ้ง หรือรู้จริงในเรื่องนั้นๆ เพราะถ้าผู้เรียนมีความรู้ลึกซึ้งแม่นยำในเรื่องนั้น ย่อมสามารถนำความรู้ที่มีไปประกอบการวิเคราะห์ แยกแยะเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างมีประสิทธิภาพ

การประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์

การวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (ลิวิน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 149 - 154) คือ การวัดความสามารถในการแยกแยะส่วนย่อยของสถานการณ์ หรือเนื้อหาว่าประกอบด้วยอะไร มีจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์อะไร นอกจากนี้ยังมีส่วนย่อยใดที่สำคัญในแต่ละเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกันอย่างไรบ้าง และเกี่ยวพัน โดยหลักการใด จะเห็นว่าการวัดความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์จะเต็มไปด้วยการหาเหตุผลมาเกี่ยวข้องกันเสมอ การวิเคราะห์จึงต้องอาศัยพฤติกรรมด้านความจำ ความเข้าใจ และด้านการนำไปใช้ มาประกอบการพิจารณาวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบ่งเป็น 3 ประการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบลูม (Bloom. 1956 : 201 - 207 ; อ้างถึงใน ประพันธ์ศิริ สุเรารัจ. 2551 : 55 - 59) กล่าวว่า การวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์นั้นจะต้องพิจารณาทั้ง 3 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย

1. ความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญ เป็นการถามให้ค้นหามูลเหตุ ผลลัพธ์ และความสำคัญของ เรื่องราว นั้น ๆ โดยใช้ทักษะวิเคราะห์ว่าตอนใดเป็นคำอนุมานหรือสมมติฐาน วิเคราะห์ว่าตอนใด เป็นคำสรุปหรือคำอ้างอิงสนับสนุน วิเคราะห์ว่าข้อสอบนั้นมีวัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมาย สำคัญใด วิเคราะห์ว่าข้อสรุปนั้นมีอะไรมาสนับสนุน วิเคราะห์หาข้อผิดพลาด

2. ความสามารถในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ เป็นการถามให้ค้นหาว่าความสำคัญย่อย ๆ ของเรื่องราว นั้นเกี่ยวพันกันอย่างไร พาดพิงอย่างไร ยึดทฤษฎีอะไรเป็นหลัก โดยพิจารณาว่าอะไรเป็นสาเหตุ ของสิ่งนั้น ๆ เรื่องนั้น สิ่งใดเป็นผลของการกระทำนั้น บุคคลหรือบทบาทความยึด ทฤษฎีใดบทบาทความนี้มี ข้ออนุมานใด คำกล่าวขยายสนับสนุนหรือคัดค้านอะไร ข้อสรุปยึดเหตุผล ข้อไหนของคู่ใดมี ความสัมพันธ์กันมากน้อย ถ้าเกิดสิ่งนั้นสิ่งใดจะเกิดตามมายกเรื่องราวข้อเท็จจริง มาวิเคราะห์ว่า สอดคล้องหรือขัดแย้งกัน

3. ความสามารถในการวิเคราะห์หลักการ เป็นการถามให้ค้นคว้าว่าเรื่องราว นั้น ๆ อาศัย หลักการใดมี ระเบียบในการจัด โครงสร้างอย่างไร

โชติกา ภาณีผล (2559 : 64 - 65) เสนอว่าการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นการใช้ วิจารณ์ญาณเพื่อไตร่ตรอง การแยกแยะพิจารณาคุณรายละเอียดของสิ่งต่าง ๆ หรือเรื่องต่าง ๆ ว่ามี

ชิ้นส่วนใดสำคัญที่สุด ของชิ้นส่วนใดสัมพันธ์กันมากที่สุด และชิ้นส่วนเหล่านั้นอยู่รวมกันได้ หรือทำงานได้เพราะอาศัยหลักการใด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง การพิจารณาหรือจำแนกว่าชิ้นใด ส่วนใดเรื่องใด เหตุการณ์ใด ตอนใด สำคัญที่สุด หรือหาจุดเด่น จุดประสงค์สำคัญ สิ่งที่ซ่อนเร้น
2. ความสามารถในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่าง คุณลักษณะ สำคัญของเรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ว่าส่วนใดสัมพันธ์กัน รวมถึงข้อสอบอุปมาอุปมัย
3. ความสามารถในการวิเคราะห์หลักการ หมายถึง การให้พิจารณาดูชิ้นส่วน หรือ ส่วนปลีกย่อยต่าง ๆ ว่าทำงานหรือเกาะยึดกัน ได้ หรือคงสภาพเช่นนั้น ได้เพราะใช้หลักการใด เป็นแกนกลางจึงถาม โครงสร้างหรือหลัก หรือวิธีการที่ยึดถือ

จากการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าเป็น ความสามารถในการแยกแยะส่วนย่อยหรือส่วนประกอบของเรื่องราว การกระทำ ข้อเท็จจริงจาก เรื่องที่อ่าน เพื่อสกัดให้เห็นถึงสาระสำคัญหรือแก่นสารของเรื่องที่อ่าน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ แนวทางการประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ออกเป็น 3 ด้าน ตามแนวคิดของบลูม ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์ความสำคัญ ความสามารถในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และความสามารถ ในการวิเคราะห์หลักการ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกใช้แบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ เป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุดสำหรับผู้ ที่เรียนภาษาอังกฤษ เพราะต้องแปลความหรือตีความหมายของเรื่องที่อ่าน อันจะนำไปใช้ในการ ศึกษาหาความรู้ ดังนั้น ในการสอนอ่านผู้สอนควรมีการวางแผนและเตรียมการสอน พร้อมทั้ง สร้างการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ รวมทั้งควรมีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ชัดเจน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ได้มากยิ่งขึ้น นักการศึกษาได้เสนอแนวคิด ในการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ ดังนี้

วิลเลียม (Williams. 1994 : 3 - 7) ได้เสนอแนะขั้นตอนของการสอนอ่านไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการอ่าน (Pre - reading) โดยมีจุดประสงค์ของขั้นตอนนี้ คือ
 - 1.1 เพื่อแนะนำ กระตุ้นความสนใจในเรื่อง
 - 1.2 เพื่อชักจูงให้นักเรียนสนใจเรียนด้วยการให้เหตุผล สำหรับการอ่าน
 - 1.3 เพื่อเตรียมตัวในด้านภาษาให้แก่ นักเรียนก่อนที่จะอ่านเนื้อเรื่อง

2. ขั้นการอ่าน (While - reading) ขั้นตอนนี้เน้นเนื้อเรื่องที่จะอ่าน มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้
 - 2.1 เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจจุดประสงค์ของการเรียน
 - 2.2 เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจโครงสร้างของงานเขียนหรือเนื้อหาที่อ่าน
 - 2.3 เพื่อช่วยขยายเนื้อความของเรื่องให้ชัดเจน
3. ขั้นหลังการอ่าน (Post - reading) มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความสามารถ ดังนี้
 - 3.1 สามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดในเรื่องที่อ่านได้
 - 3.2 สามารถเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านเข้ากับความรู้ ความสนใจหรือความคิดเห็น
ของนักเรียนได้

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540 : 178 - 179) ได้กล่าวถึงรูปแบบในการสอนอ่าน สามารถจัดกิจกรรมดังนี้

1. กิจกรรมก่อนการอ่าน (Pre-reading Activities) เป็นการสร้างความสนใจหรือปูพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่จะอ่าน ได้แก่ การคาดคะเนในเรื่องที่จะอ่าน เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนคิดถึงความรู้เดิม แล้วนำมาสัมพันธ์กับเรื่องที่จะอ่าน การคาดคะเนอาจจะถูกหรือผิดก็ได้ การเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบท โดยการดูจากประโยคข้างเคียงหรือรูปภาพและการแสดงท่าทาง
 2. กิจกรรมระหว่างการอ่าน (While-reading Activities) เป็นการทำความเข้าใจโครงสร้างและเนื้อความในเรื่องที่อ่าน กิจกรรมที่ควรจัด ได้แก่ การลำดับเรื่องโดยการตัดเรื่องออกเป็นส่วน ๆ (Strip Story) อาจเป็นย่อหน้าหรือเป็นประโยคก็ได้ แล้วให้นักเรียนเรียงลำดับข้อความกันเองด้วยการเขียนแผนผังโยงความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง (Semantic Mapping) แล้วเติมข้อความลงในแผนผังของเนื้อเรื่อง (Graphic Organizer) หลังจากนั้นก็เล่าเรื่อง โดยสรุป
 3. กิจกรรมหลังการอ่าน (Post-reading Activities) เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน กิจกรรมที่นำมาจัดอาจจะเป็นการถ่ายโยงไปสู่ทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการพูดและการเขียนก็ได้ โดยให้แสดงบทบาทสมมติ ให้เขียนเรื่องหรือเขียนโต้ตอบ เช่น เขียนจดหมาย เขียนบทสนทนา เขียนแบบฟอร์ม วาดรูป เป็นต้น หลังจากนั้นให้นักเรียนพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
- กรมวิชาการ (2542 : 3 - 6) ได้ให้แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่าน ภาษาอังกฤษว่าควรคำนึงถึงขั้นตอน ดังนี้

1. กิจกรรมก่อนการอ่าน (Pre-reading Activities) ผู้สอนอาจจัดกิจกรรมก่อนการอ่านเพื่อเป็นการเตรียมตัวผู้อ่าน โดยตั้งคำถามจากหัวเรื่อง ชื่อเรื่อง รูปภาพประกอบเรื่อง หรือประโยคที่หนึ่งและสองของบทอ่าน แล้วให้นักเรียนคาดเดา (Predict) เหตุการณ์ ตัวละคร ซึ่งอาจเกิดขึ้นในบทอ่าน ผู้สอนอาจสอนคำศัพท์ซึ่งผู้สอนคิดว่ายากสำหรับนักเรียน และนักเรียนไม่สามารถเดาความหมายได้จากเนื้อความข้างเคียงหรือถามคำถามเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของนักเรียนที่เกี่ยวข้อง

กับเรื่องที่จะอ่านหรือให้นักเรียนลองตั้งคำถาม โดยพิจารณาจากรูป หัวเรื่อง และประโยคแรกของบทอ่าน เป็นต้น นอกจากนี้ก่อนอ่านบทอ่าน ผู้สอนควรกำหนดวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนทราบ โดยชัดเจนว่าอ่านบทอ่านนี้ทำไม และอ่านแล้วทำกิจกรรมอะไร

2. กิจกรรมขณะอ่าน (During - reading Activities) ขณะที่นักเรียนกำลังอ่านบทอ่านนั้น ผู้สอนควรคำนึงเสมอว่า นักเรียนจะผ่านกระบวนการอ่านที่หลากหลาย กล่าวคือนักเรียนอ่านแล้ว จะต้องคำนึงถึงจุดประสงค์ในการอ่านอยู่เสมอ เพื่ออ่านอย่างมีจุดหมาย ขณะอ่านนักเรียนจะต้องคิดตามเนื้อหา และตีความหมายของคำและเนื้อความที่อ่าน และประเมินเนื้อหาที่อ่านกับสิ่งที่ได้เดาหรือคาดหมายไว้ ซึ่งอาจจะตรงกันหรือต่างกันได้ นักเรียนอาจจะอ่านแล้วอ่านอีก เพื่อทำความเข้าใจให้ถูกต้องและอ่านด้วยความเร็วหลากหลาย บางตอนอาจจะอ่านเร็ว บางตอนอาจจะอ่านช้า จับใจความสำคัญและประมวลความหมายหรือสรุปจากสิ่งที่อ่าน เป็นต้น เหล่านี้ล้วนเป็นกระบวนการอ่านที่เป็นประโยชน์ต่อการฝึกอ่านทั้งสิ้น ดังนั้นครูจึงควรกระตุ้นและแนะนำนักเรียนให้คำนึงถึงขั้นตอนเหล่านี้ในการอ่าน หรือจัดให้เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของการอ่าน โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของลักษณะของบทอ่านแต่ละบท

3. กิจกรรมหลังการอ่าน (Post - reading Activities) ผู้สอนควรแจ้แจ้งให้นักเรียนทราบชัดเจนถึงกิจกรรมของบทอ่านที่มอบหมายให้ทำว่า นักเรียนต้องทำอะไรหลังอ่าน ทั้งนี้อาจกำหนดให้หลากหลายได้ เช่น อ่านครั้งหนึ่งแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับใคร ทำอะไร ที่ไหนและอ่านครั้งที่สองเพื่อแสดงความคิดเห็น เป็นต้น กิจกรรมหลังการอ่านนั้นจัดได้หลายรูปแบบ เช่น อ่านแล้ว เลือกข้อความที่ตรงกับข้อความในบทอ่าน อ่านแล้ววาดรูป วาดแผนที่ หรือกรอกข้อความที่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน หรือขีดเส้นใต้คำที่สัมพันธ์กัน เขียนคำข้อความประโยค เขียนบทสรุป ตั้งชื่อเรื่องตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง แต่งเรื่องย่อ วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน ตัวละครหรือวิธีการเขียนว่าชอบหรือไม่ เพราะอะไร หรือสรุปเรื่องนั้น ๆ เป็นต้น และไม่ว่ากิจกรรมหลังอ่านจะเป็นอย่างไร ผู้สอนควรชี้แจงให้กระจ่างก่อนให้นักเรียนอ่านและทำกิจกรรมนั้น ๆ

การสอนอ่านในระดับประถมศึกษา ควรคำนึงถึงหลักดังต่อไปนี้ เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. การเรียนรู้การอ่านและการเขียนนั้นเป็นทักษะต่อจากกระบวนการเรียนรู้ ในการพูด ดังนั้น ถ้านักเรียนสามารถพูดออกเสียงถูกต้อง จะมีพื้นฐานที่ดีในการอ่านและการเขียน ผู้สอนจึงควรเน้นการฟังและการพูดออกเสียงให้ถูกต้อง ก่อนการสอนอ่านและเขียน

2. ถ้านักเรียนในระดับประถมศึกษา ได้รับแรงจูงใจในการอ่านและเขียน จะสามารถรับรู้ข้อมูลที่ความหมายและที่พวกเขาสนใจ ก่อนที่ผู้สอนจะจัดกิจกรรมการอ่านหรือเขียน จึงควรสร้างสถานการณ์ให้เชื่อมโยง เพื่อจูงใจในการทำกิจกรรมการอ่านหรือการเขียนสั้น ๆ

3. การอ่านเรื่องหรือเล่าเรื่องต่าง ๆ ให้นักเรียนฟัง จะช่วยทำให้นักเรียนเป็นผู้ฟังที่ดีขึ้น ฉะนั้นนอกจากการให้นักเรียนอ่านบทอ่านต่าง ๆ ผู้สอนควรจัดกิจกรรมหลากหลาย เช่น อ่านนิทาน ให้ฟังหรือเล่านิทานให้ฟังบ้าง จะทำให้นักเรียนได้ยิน ได้ฟังเรื่องราว ได้ฟังการออกเสียง ขยายวง คำศัพท์ของตน และยังมีเจตคติที่ดีในการเรียนภาษาอีกด้วย

4. บทอ่านที่นำมาให้นักเรียนอ่าน อ่านให้ฟังหรือเล่าให้ผู้เรียนนั้น ควรเขียนด้วยภาษาที่ง่าย ชัดเจน และนักเรียนคุ้นเคย หากมีคำศัพท์ที่ยาก ซึ่งจะเป็นปัญหาในการอ่านและนักเรียนไม่สามารถเดาได้จากข้อความข้างเคียง ผู้สอนอาจจะสอนคำศัพท์ยากนั้น ก่อนที่จะให้อ่านบทอ่านก็ได้

5. ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน เป็นทักษะที่มีความสัมพันธ์กันอย่างยิ่ง นักเรียนที่มีทักษะการอ่านดี มักจะมีทักษะการเขียนดีด้วย ฉะนั้นการสอนการอ่านและการเขียนควรจัดกิจกรรมที่ต่อเนื่องกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

6. การพัฒนาภาษาพูดของนักเรียน มีความสัมพันธ์กันกับความสามารถในการอ่าน เช่นเดียวกัน ผู้สอนจึงควรเน้นสอนให้นักเรียนพูดออกเสียง ได้ถูกต้อง เพื่อเป็นพื้นฐานของการอ่าน ได้อย่างถูกต้อง

7. นักเรียนจะเรียนรู้ในการอ่านได้เร็วขึ้นและง่ายขึ้น ถ้านักเรียนทราบเหตุผลหรือวัตถุประสงค์ในการอ่านบทอ่านนั้น ๆ ฉะนั้นก่อนให้นักเรียนทำกิจกรรมการอ่านใด ๆ ผู้สอนควรกำหนดวัตถุประสงค์ในการอ่านอย่างชัดเจน นอกจากนี้กิจกรรมที่น่าสนใจหรือท้าทายความสามารถในการอ่านบทอ่านนั้น ๆ จะทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการอ่านยิ่งขึ้น และจะอ่านบทอ่านอย่างมีจุดหมาย

8. การสอนอ่านควรเน้นการอ่านเพื่อความเข้าใจ อ่านเพื่อความหมาย ไม่ใช่อ่านออกเสียง ได้ถูกต้อง แต่ไม่เข้าใจความหมาย ผู้สอนอาจใช้เวลาบางส่วนในการให้นักเรียนอ่านออกเสียง เพื่อให้มีกิจกรรมหลากหลาย และเพื่อตรวจสอบจังหวะและความถูกต้องในการออกเสียง ซึ่งควรให้ได้อ่านเงียบ ๆ ในใจ เพื่อจะได้มีสมาธิในการอ่าน และมุ่งประเด็นไปที่ความหมายในบทอ่าน ผู้สอน จึงควรกระตุ้นและเปิด โอกาสให้นักเรียนได้มีเวลาอ่านบทอ่านในใจเป็นระยะ ๆ ให้เคยชิน เป็นนิสัย

กุศยา แสงเดช (2545 : 139 - 143) ได้ให้แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาอังกฤษว่าควรคำนึงถึงขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการอ่าน (Pre - reading) แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.1 Personalization เป็นการสร้างความคุ้นเคยให้กับนักเรียน โดยถาม - ตอบสนทนา เพื่อทบทวนความรู้เดิมของนักเรียน เป็นการเตรียมรับความรู้ใหม่จากการอ่าน

1.2 Prediction เป็นการเดาเรื่องราวที่จะอ่านจาก Picture Diagrams หรือ โดยให้นักเรียนทายหรือเดาเรื่องราวที่จะอ่านว่าเป็นอย่างไร และควรอธิบายคำศัพท์ใหม่ให้กับนักเรียน โดยใช้วิธีการดังต่อไปนี้

- Vocabulary Predicting
- Vocabulary Matching
- Vocabulary Dictionary Working

2. ชั้นระหว่างอ่าน (While - reading) ในระหว่างการอ่าน ครูสามารถดำเนินกิจกรรมดังต่อไปนี้เพื่อส่งเสริมและตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน เช่น

- Matching เป็นกิจกรรมการจับคู่
- Ordering เป็นกิจกรรมการเรียงเหตุการณ์ให้สมบูรณ์ ถูกต้อง
- Completing เป็นกิจกรรมการเติมข้อความให้สมบูรณ์
- Correction เป็นกิจกรรมการแก้ไขคำ ข้อความ รูปภาพ (Diagram) ให้ถูกต้องตามเนื้อเรื่อง

- Deciding เป็นการเลือกว่าอย่างไรดี

- Supplying / Identifying เป็นการหาความคิดรวบยอด

การสอนในชั้นระหว่างอ่าน (While - reading) ขั้นตอนนี้เป็น การนำเสนอเรื่องที่อ่านเป็นครั้งแรก ในขั้นนี้ควรตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน โดยการตั้งคำถามและควรทำกิจกรรมต่อเนื่องกับขั้น (Pre - reading)

3. กิจกรรมหลังการอ่าน (Post - reading) เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการสอนอ่าน คือมีจุดประสงค์ที่จะย้ำความเข้าใจของเรื่องราวที่อ่านได้มากขึ้น และสร้างเจตคติที่ดีให้กับนักเรียน โดยดำเนินกิจกรรมให้สนุกสนานและสามารถแสดงออกเกี่ยวกับความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน

ข้อควรปฏิบัติ

1. การอ่านควรเน้นความเข้าใจ
2. ใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายและความเข้าใจ ไม่มุ่งเน้นการทดสอบคำศัพท์
3. คำถามที่เกี่ยวข้องควรเกี่ยวเฉพาะเรื่องที่อ่าน
4. ไม่ควรใช้เวลามากเกินไป ควรให้เวลาในการคิดและเรียบเรียงคำตอบ
5. คำถามที่ใช้ควรแตกต่างจากบทเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจ
6. ใช้คำถามที่หลากหลาย เช่น Free Response, True - False

วิไลฐา แรงเขตรการ (2551 : 28) ได้กล่าวถึงการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจว่าการที่ผู้อ่านจะมีความเข้าใจในการอ่านได้ดี จะต้องมีการฝึกฝนทักษะการอ่านอยู่เสมอ และการฝึกฝนนั้นควร

ดำเนินไปอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน ซึ่งแนวทางในการสอนให้นักเรียนอ่านได้อย่างเข้าใจเนื้อหาที่อ่านนั้นมีแนวทาง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ฝึกการเก็บสาระสำคัญของเรื่อง

ขั้นตอนที่ 2 ฝึกการพิจารณารายละเอียด ซึ่งจะแยกออกได้เป็นใจความสำคัญ และส่วนขยาย

ขั้นตอนที่ 3 ฝึกให้จับ โครงเรื่องที่อ่าน โดยการจดลำดับใจความตามขอบเขตที่ปรากฏในเรื่อง

ขั้นตอนที่ 4 ฝึกให้ย่อหรือสรุปใจความสำคัญ เมื่ออ่านเข้าใจเรื่อง และจับใจความสำคัญได้จาก โครงเรื่องที่อ่านได้ นักเรียนสามารถย่อหรือสรุปสาระสำคัญของเรื่องนั้น ๆ ได้

วันเพ็ญ วัฒนฐานะ (2557 : 49) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ มีขั้นตอนที่สำคัญ คือ ขั้นตอนก่อนการอ่าน (Pre - reading) ขั้นตอนการอ่าน (While - reading) และขั้นหลังการอ่าน (Post - reading) เน้นการฝึกให้นักเรียนมีพัฒนาการอ่าน สามารถอ่านออก อ่านได้ อ่านเป็น และเข้าใจความหมายจากสิ่งที่อ่าน สามารถจับใจความสำคัญและบอกรายละเอียดจากการอ่านได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการฝึกฝนอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน เพื่อให้ นักเรียนมีความเข้าใจและพัฒนาการอ่าน ได้ด้วยตนเอง

จากการศึกษาการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สามารถสรุปได้ว่า ในการพัฒนาทักษะการอ่านที่จะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการศึกษาในระดับสูงนั้น ผู้สอนจะต้องวางแผนและเตรียมการสอนอย่างเป็นขั้นตอนและชัดเจน กล่าวคือ ควรมีขั้นตอนในการสอนอ่านอย่างน้อย 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นเตรียมตัวก่อนการอ่าน (Pre - reading) ขั้นฝึกระหว่างการอ่าน (While - reading) และขั้นหลังการอ่าน (Post - reading) โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในเรื่องที่อ่าน มีความเข้าใจ สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน จนนำไปสู่การสรุปใจความจากเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำวิธีการสอนอ่าน 2 รูปแบบ มาใช้ในการวิจัย นั่นคือ การสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้วิธี MIA และการสอนอ่านโดยใช้วิธี CIRC ซึ่งทั้ง 2 วิธีนี้มีขั้นตอนในการสอนอ่านที่ชัดเจน และมีขั้นตอนการสอนอ่านมากกว่า 3 ขั้นตอนด้วยกัน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การจัดการเรียนรู้โดยวิธี MIA

การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจนั้นนับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจุดมุ่งหมายของการอ่านในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจในการอ่าน และส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้เทคนิคและวิธีสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

ทางความเข้าใจในการอ่าน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอวิธีสอนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ คือ การจัดการเรียนรู้โดยวิธี MIA (More Integrated Approach)

การจัดการเรียนรู้โดยวิธี MIA (More Integrated Approach) ผู้คิดค้นวิธีการสอนนี้ก็คือ เมอร์ดอคซ์ (Murdoch. 1986 : 9) เป็นอาจารย์สอนภาษาที่มหาวิทยาลัยคูเวต (Kuwait University) ซึ่งประสบปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ เนื่องจากการสอนไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร สาเหตุเกิดจากโอกาสที่นักเรียนจะใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันมีน้อยมาก จึงได้คิดหาวิธีการสอนอ่านภาษาอังกฤษแนวใหม่ขึ้น โดยยึดหลักจิตวิทยาภาษาศาสตร์ (Psycholinguistics) ซึ่งเป็นจิตวิทยาในการคิดและการสอนเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ชื่อว่า "A More Integrated Approach to the Teaching of Reading" นอกจากนี้ยึดหลักดังกล่าวนี้แล้ว เมอร์ดอคซ์ ยังเน้นการฝึกการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะต่าง ๆ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน ควบคู่กันไปตลอดเวลา และเนื่องจากการสอนของครูผู้สอนเท่าที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะแยกทักษะแต่ละทักษะออกจากกัน โดยเด็ดขาด ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเสียดายมาก เพราะการสอนเช่นนี้ไม่เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้รอบรู้ทางภาษา รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน การสอนปัจจุบันนี้มักจะแยกทักษะต่าง ๆ ออกจากกันอย่างเห็นได้ชัดเจน นอกจากนั้น ทักษะการอ่าน มักจะถูกแยกจากทักษะอื่น ๆ โดยสิ้นเชิง ซึ่งถือว่าเป็นการปิดกั้นโอกาสในการพัฒนาทักษะอื่น ๆ ควบคู่กันไปด้วยซึ่งโดยปกติแล้วทักษะต่าง ๆ จะต้องมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน อยู่เสมอ ดังนั้นในการสอนแต่ละครั้งจึงควรมีทักษะทั้ง 4 ทักษะควบคู่กันไป แต่จะมุ่งความสนใจ ไปสู่ทักษะใด ทักษะหนึ่งเท่านั้น ในขณะที่เดียวกันทักษะอื่น ๆ ที่ไม่ได้เน้นก็จะได้รับการพัฒนาไปพร้อมกัน

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยวิธี MIA (More Integrated Approach)

เมอร์ดอคซ์ (Murdoch. 1986 : 15) ได้คิดพัฒนาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยวิธี MIA (More Integrated Approach) หรือการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของเมอร์ดอคซ์ (MIA) ไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การถามนำก่อนการอ่าน (Priming Questions) คือ ขั้นตอนที่ครูผู้สอนจะต้องตั้งคำถามหรือข้อความที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะอ่าน เพื่อเป็นการกระตุ้นและทำให้เกิดการอภิปรายร่วมกันระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนก่อนที่จะอ่านเรื่อง ซึ่งเป็นการ โน้มน้าวให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในเรื่องที่จะอ่านต่อไป การอภิปรายร่วมกันเป็นกระบวนการคาดคะเนล่วงหน้าว่าเรื่องที่พวกตนจะอ่านกันนั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับอะไร เมื่อถึงเวลาอ่านจริง ๆ นักเรียนทุกคนจะพยายามค้นหาคำตอบว่า คำตอบที่คิดไว้ล่วงหน้านั้น ตรงกับเรื่องที่อ่านหรือไม่ การอ่านจึงเป็นการกระตุ้นเร้าให้นักเรียนหาคำตอบ ซึ่งตรงกับความคิดของกู๊ดแมน และไนลส์ (Goodman and Niles. 1973 : 13) ที่กล่าวว่า

“การอ่านเป็นเกมการเดาชนิดหนึ่ง โดยให้ผู้อ่านเดาว่า สิ่งที่อ่านนั้นตรงกับความคิดที่ตนคาดหวังไว้หรือไม่”

นอกจากนี้การถามนำก่อนการอ่าน (Priming Questions) ยังช่วยให้นักเรียนเกิดแรงขับ (Drive) อันจะส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ดีของนักเรียน นั่นคือการกระตุ้นนักเรียนด้วยปัญหาที่ค้างไว้ หลังการอภิปรายร่วมกันว่า สิ่งที่พวกตนเดากันไว้นั้น เป็นการเดาที่ถูกต้องมากน้อยเพียงใด ซึ่งเป็นธรรมชาติ ของมนุษย์ทุกคนที่ชอบการทำทาย เอาชนะ เมื่อทำหรือคิดอะไรไปแล้วก็อยากจะทราบ ผลของการ กระทำนั้น จึงเป็นเรื่องที่ดี ที่จะกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงขับ อยากอ่านเพื่อหาคำตอบ ให้ตนเอง

2. การทำความเข้าใจกับคำศัพท์ (Understanding Vocabulary) จุดประสงค์ของขั้นตอนนี้ คือ เพื่อให้ผู้อ่าน เกิดความมั่นใจว่าคำศัพท์บางคำที่เป็นตัวบ่งชี้ความหมาย (Key Words) นั้นผู้อ่าน มีความเข้าใจถูกต้องแล้วหรือยัง โดยครูผู้สอนจะเป็นผู้เลือกคำศัพท์เหล่านั้นขึ้นมาเอง คำบางคำนั้น ผู้เรียนอาจจะรู้ความหมายแล้วหรือบางคำที่มีความหมายหลายความหมาย ครูผู้สอนอาจจะเขียน ความหมายของคำศัพท์นั้นในสถานการณ์ที่พบเห็นก็ได้ เพื่อผู้เรียนจะได้ไม่เกิดความสับสนและทำให้ เข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน ได้ง่ายขึ้น หลักการดังกล่าวตรงกับความคิดเห็นของแฮริส และซิเพย์ (Harris and Sipay. 1979 : 294 - 295) ที่กล่าวว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจนั้นต้องอาศัยความสามารถหลาย ๆ อย่างรวมกัน ไม่เฉพาะแต่รู้ความหมายของคำศัพท์เพียงอย่างเดียวแต่คำศัพท์มีส่วนอย่างมาก ต่อความเข้าใจในการอ่าน ในการทดสอบจะพบว่าหากคะแนนความเข้าใจของนักเรียนสูง คะแนน ความสามารถในการใช้คำศัพท์ก็จะสูงตามด้วย

3. การอ่านเนื้อเรื่อง (Reading the Text) คือ ครูผู้สอนแจกเนื้อเรื่องให้ผู้เรียนอ่านตามเวลาที่ กำหนด หลังจากที่ได้ทราบความหมายของคำศัพท์แล้ว และในเนื้อเรื่องที่อ่านนั้นจะมีคำถามย่อย แทรกอยู่ เพื่อให้ผู้อ่านได้วิเคราะห์เนื้อเรื่อง เช่น วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับคำสรรพนาม ในเนื้อเรื่อง เพื่อเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านให้มากยิ่งขึ้น โดยในการ วิเคราะห์ เนื้อหาแบบนี้ ยังจะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวเพราะต้องคิดอยู่ตลอดเวลา และต้อง พยายามทำความเข้าใจเนื้อเรื่องโดยตลอดด้วย

4. ทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง (Understanding the Text) เมอร์ดอกซ์ เชื่อว่า วิธีการหนึ่งที่จะใช้ ทดสอบความเข้าใจของผู้อ่านได้ดี คือ การให้ผู้อ่านเติมข้อความจากประโยคปลายเปิดที่ครูผู้สอน กำหนดให้เด็กเขียน ประโยคเหล่านั้น ให้เป็นประโยคข้อความที่สมบูรณ์ตามเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยในการเติมข้อความนั้นต้องพิจารณาว่าผู้อ่านจะไม่สามารถไปลอกประโยคจากเนื้อเรื่องมาตอบได้ แต่ถ้าครูผู้สอนเห็นว่าความสามารถของผู้อ่านไม่สามารถใช้ภาษาและสำนวนของตัวเองได้อาจจะ

แก้ไข โดยวิธีเลือกประโยคที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง (Main Idea) มาเป็นประโยคให้ผู้เรียนเติมใจความให้สมบูรณ์แทนก็ได้

5. การถ่ายโอนข้อมูลในรูปแบบอื่น (Transferring Information) เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนนำความรู้หรือข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาเสนอใหม่ในรูปแบบอื่น เช่น อาจนำความรู้หรือข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาเสนอใหม่ในรูปตาราง แผนภูมิ กราฟ หรือแผนที่อย่างใดอย่างหนึ่งตามความเหมาะสม หากผู้อ่านทำได้ก็ย่อมแสดงว่าผู้อ่านสามารถจับประเด็นสำคัญได้ เมอร์ด็อกซ์ กล่าวว่า กิจกรรมเช่นนี้เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้อ่านหาทางแก้ไขปัญหา ไม่ใช่แบบฝึกหัดทั่ว ๆ ไป ดังนั้นหากครูคิดว่านักเรียนเข้าใจ และมีความรู้ในสิ่งที่อ่านแล้วอาจให้นักเรียนแสดงความสามารถในการอ่าน คือให้นักเรียนเขียน แทนคำพูด ซึ่งอาจจะให้เขียนในรูปของแผนผัง เป็นต้น

6. การทำแบบฝึกหัดต่อชิ้นส่วนประโยคและเรียงโครงสร้างอนุเจต (Jigsaw Exercise and Paragraph Structure) ครูผู้สอนเตรียมชิ้นส่วนของประโยคให้จำนวนหนึ่ง แล้วให้แต่ละกลุ่มพยายามต่อชิ้นส่วนต่าง ๆ ของประโยคเหล่านั้นให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์ และเรียงตามลำดับที่ถูกต้องด้วย กิจกรรมนี้อาจจะทำเป็นกลุ่มหรือทำเป็นรายบุคคลก็ได้ ประโยคที่ให้อ่านต้องเป็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง และกิจกรรมนั้น ๆ ก็เพื่อต่อประโยคให้อ่านอันจะนำไปสู่การแก้ปัญหาหรือทราบเรื่องที่เกิดขึ้น ซึ่งการทำกิจกรรมโดยให้แต่ละคนนำข้อมูลมาต่อกันนั้น ต้องพูดและถามกัน แล้วพิจารณาเลือกข้อมูลมาต่อกันให้เป็นเรื่องราวที่ถูกต้องจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียน

7. การประเมินผลและการแก้ไข (Evaluation and Correction) ขั้นตอนนี้เป็น การประเมินผลงานอีกครั้ง หลังจากที่ได้ทำการประเมินผลในเกือบทุกขั้นตอนก่อนนี้แล้ว และเป็น การแก้ไขเกี่ยวกับเรื่องของภาษาที่ผู้เรียนใช้ในการอภิปรายและเขียนในแบบฝึกหัด เพื่อให้เป็นบรรทัดฐานที่ดีแก่ผู้เรียนต่อไป

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยวิธี MIA เป็นการสอนอ่านที่เน้นทักษะทั้ง 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ควบคู่กันไปตลอด เป็นการสอนแบบบูรณาการทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ โดยมีขั้นตอนการสอนคือ ตั้งคำถามนำก่อนการอ่าน สอนทำความเข้าใจกับคำศัพท์ การอ่านเนื้อเรื่อง การทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง การถ่ายโอนข้อมูลในรูปแบบอื่น การทำแบบฝึกหัดต่อชิ้นส่วนประโยคและเรียงโครงสร้างอนุเจต การประเมินผลและการแก้ไข ซึ่งเป็นไปตามลำดับ การพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นหลัก ตลอดจนพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และความสามารถด้านอื่น ๆ พร้อมกันไปด้วย

การจัดการเรียนรู้โดยวิธี CIRC

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจนั้น นอกจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธี MIA (More Integrated Approach) แล้ว ยังมีการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธี CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) ซึ่งเป็นวิธีสอนการอ่านอีกวิธีหนึ่ง ที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพความเข้าใจในการอ่านได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอวิธีสอนความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ดังนี้

การจัดการเรียนรู้โดยวิธี CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบหนึ่งที่เน้นสำหรับทักษะการอ่าน การเขียนและทักษะทางภาษาโดยเฉพาะ และใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย โดยเน้นที่หลักสูตรและวิธีการสอน โดยการพยายามนำการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ CIRC มีการพัฒนาขึ้นโดยสตีเวนส์, สลาบิน และแมดเดน (Stevens, Slavin and Madden. 1995 : 60 - 66) สำหรับการอ่านนักเรียนจะได้รับการสอนภายในกลุ่มการอ่าน หลังจากนั้นให้นักเรียนแยกออกเป็นทีมเพื่อทำงานตามกิจกรรมแบบร่วมมือ โดยการจับคู่กันอ่าน การทำนายเรื่องที่อ่าน การสรุปเรื่องให้อีกคนหนึ่งฟัง การเขียนตอบคำถามจากเรื่อง การฝึกสะกดคำศัพท์ การถอดรหัสคำศัพท์ นักเรียนจะทำงานร่วมกันในทีมเพื่อให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ และได้ทักษะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน การจัดการเรียนรู้โดยวิธี CIRC มีลักษณะกิจกรรม ดังนี้ คือ

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนตามระดับความสามารถในการอ่าน นักเรียนในแต่ละกลุ่มจับคู่ 2 คน หรือ 3 คน ทำกิจกรรมการอ่านแบบเรียนร่วมกัน
2. ครูจัดทีมใหม่โดยให้นักเรียนแต่ละทีมต่างระดับความสามารถอย่างน้อย 2 ระดับ ทีมทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น เขียนรายงาน แต่งความ ทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบต่าง ๆ และมีการให้คะแนนของแต่ละทีม ทีมใดได้คะแนน 90% ขึ้นไป จะได้รับประกาศนียบัตรเป็น “ซูเปอร์ทีม” หากได้คะแนนตั้งแต่ 80 - 89% ก็จะได้รับรางวัลรองลงมา
3. ครูพบกลุ่มการอ่านประมาณวันละ 20 นาที แจงวัตถุประสงค์ในการอ่าน แนะนำคำศัพท์ใหม่ ๆ ทบทวนศัพท์เก่า ต่อจากนั้นครูจะกำหนดและแนะนำเรื่องที่อ่านแล้วให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ผู้เรียนจัดเตรียมไว้ให้ เช่นอ่านเรื่องในใจแล้วจับคู่อ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง และช่วยกันแก้จุดบกพร่อง หรือครูอาจจะให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม วิเคราะห์ตัวละคร วิเคราะห์ปัญหาหรือทำนายว่าเรื่องจะเป็นอย่างไรต่อไป เป็นต้น
4. หลังจากกิจกรรมการอ่าน ครูนำอภิปรายเรื่องที่อ่าน โดยครูจะเน้นการฝึกทักษะต่าง ๆ ในการอ่าน เช่น การจับประเด็นปัญหา การทำนาย เป็นต้น

5. นักเรียนรับการทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งนักเรียนจะได้รับคะแนนเป็นทั้งรายบุคคล และทีม

6. นักเรียนจะได้รับการสอนและฝึกทักษะการอ่านสัปดาห์ละ 1 วัน เช่น ทักษะการจับใจความสำคัญ ทักษะการอ้างอิง ทักษะการใช้เหตุผล เป็นต้น

พุลศรี กิจเฉลา (2544 : 76 - 77) ได้กำหนดขั้นตอนการสอน โดยใช้เทคนิค CIRC ไว้ดังนี้

1. ขั้นเตรียม ประกอบด้วย กำหนดจุดประสงค์ของการทำกิจกรรมร่วมกัน อธิบายวิธีการทำงานกลุ่มให้กับนักเรียน และแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย โดยคละความสามารถ

2. ขั้นสอน ประกอบด้วย นำเข้าสู่บทเรียน โดยนำเสนอความรู้เดิมให้เชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่

3. ขั้นทำกิจกรรม ประกอบด้วย นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนด จับคู่กันสรุปใจความสำคัญของเรื่อง อภิปรายกลุ่ม และสรุปผลงานกลุ่ม ร่วมกันแต่งเรื่องตอนจบ

4. ขั้นสรุปผล ประกอบด้วย ให้สมาชิกนำเสนอผลงานร่วมกัน อภิปราย แสดงความคิดเห็น ครูช่วยแก้ไขข้อบกพร่องที่พบเห็น นักเรียนแต่ละคนประเมินผลงานของกลุ่มและสมาชิกในกลุ่ม ครูทดสอบและประเมินผลนักเรียนเป็นรายบุคคล และประกาศผลกลุ่มที่ผ่านการประเมิน

ขจรศักดิ์ สุนลี (2545 : 49) ได้กล่าวถึงวิธีสอนแบบ CIRC ว่ามี 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 นำเสนอบทเรียนต่อชั้นเรียน กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน โดยการแจ้งจุดประสงค์ในการเรียนให้นักเรียนทราบและทบทวน เนื้อหาการเรียนไปแล้วหรือคำศัพท์เก่า แนะนำเนื้อหาการเรียนหรือคำศัพท์ใหม่ ตลอดจนอธิบาย วิธีการเรียน เกณฑ์ที่ทุกคนต้องทำได้ รวมถึงการทำแบบทดสอบเมื่อจบบทเรียนแต่ละบท

ขั้นตอนที่ 2 ปฏิบัติกิจกรรมการอ่าน ในกลุ่มดังนี้ กิจกรรมพื้นฐานเป็นกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติตาม ประกอบด้วย กิจกรรมฝึกอ่านกับเพื่อน การอ่านออกเสียงคำ การให้ความหมายของคำ และกิจกรรมการสรุปเรื่อง กิจกรรมการสอนอ่านจับใจความ เมื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปได้ระยะหนึ่ง ครูจะจัดกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความกับนักเรียนโดยตรง มีขั้นตอนดังนี้

1. ครูเสนอเรื่องที่จะให้อ่าน

2. ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม

3. ปฏิบัติกิจกรรมรายบุคคล

4. การตรวจสอบจากเพื่อน

5. ฝึกปฏิบัติเพิ่มเติม

6. ประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผล ในกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้ง จะทำการวัดผล และประเมินผลโดยใช้การซักถามสนทนา การอ่านออกเสียงคำ การสรุปใจความสำคัญของเรื่อง การทดสอบความเข้าใจเนื้อเรื่อง และในรอบ สัปดาห์จะนำคะแนนทุกกิจกรรมของนักเรียนทุกคน มารวมเป็นคะแนนของกลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มใดที่ทำคะแนนได้ถึงเกณฑ์ ร้อยละ 90 ขึ้นไป จะได้รับการประกาศให้เป็นกลุ่มยอดเยี่ยม “Super Teams” และได้รับใบประกาศเกียรติบัตรและกลุ่มที่ทำคะแนนได้ถึงเกณฑ์ร้อยละ 80 คะแนน จะได้รับการประกาศให้ เป็นกลุ่มเก่ง (Great Team) และได้รับใบประกาศเกียรติบัตรที่รองลงมา

จากการศึกษาการสอนอ่าน โดยวิธี CIRC ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า เป็นวิธีการสอนอ่านที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาความเข้าใจในการอ่านควบคู่กับการทำงานเป็นกลุ่ม เน้นให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการสอนอ่านไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขั้นเตรียมการอ่าน คือ การแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ บทบาทของนักเรียน และจัดกลุ่มนักเรียน
- 2) ขั้นสอนอ่าน คือ การนำเข้าสู่บทเรียน กระตุ้นให้นักเรียนใช้ความรู้ประสบการณ์เดิมที่มี และมอบหมายงานกลุ่ม
- 3) ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม โดยเริ่มขั้นตอน C (Cooperative) คือ นักเรียนเริ่มปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม โดยให้จับคู่กันอ่าน และช่วยกันแก้ไข จากนั้นเข้ากลุ่มใหญ่และช่วยกันสรุปอีกครั้ง จากนั้นเริ่มขั้นตอน IR (Integrated Reading) คือ บูรณาการสอนการอ่าน โดยนักเรียนช่วยกันอ่าน แปลความหมาย ตีความ เรียงลำดับเหตุการณ์ คิดวิเคราะห์ และจับใจความสำคัญของเรื่อง สุดท้ายขั้นตอน C (Composition) คือ การเขียนสรุป และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
- 4) ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ โดยทดสอบและประเมินผลนักเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นทีม
- 5) ขั้นสรุปบทเรียนและประกาศผลการทำงานกลุ่ม

แผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการเรียนรู้ หรือแผนการสอน เป็นภารกิจสำคัญของครูที่ทำให้ครูทราบล่วงหน้าว่าจะสอนอะไร เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไร และวัดผลประเมินโดยวิธีใด เป็นการเตรียมตัวให้พร้อมก่อนสอน ทำให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจในการสอน สอนครอบคลุมเนื้อหา และสอนอย่างมีแนวทางและมีเป้าหมาย ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ ลักษณะขั้นตอนการจัดทำ และหลักการวางแผนการสอน ตลอดจนลักษณะการสอนที่ดี เพื่อส่งผลให้การเรียนการสอนดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2543 : 1) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า เป็นแผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง

เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545 : 409) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ (Lesson Plan) เป็นวัสดุ หลักสูตรที่ควรพัฒนามาจากหน่วยการเรียนรู้ (Unit Plan) ที่กำหนดไว้ เพื่อให้การจัดการสอนบรรลุ เป้าประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้จึงเปรียบเสมือน โครงร่าง หรือพิมพ์เขียวที่กล่าวถึงประสบการณ์การเรียนรู้ตามหัวข้อการจัดการเรียนรู้และกระบวนการวัดผล ที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน ส่วนแผนการเรียนรู้จะแสดงการจัดการเรียนรู้ตามบทเรียน (Lesson) และประสบการณ์การเรียนรู้เป็นรายวัน หรือรายสัปดาห์ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้ จึงเป็นเครื่องมือ หรือแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามกำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ ของแต่ละกลุ่ม

ศุวิทย์ มูลคำ (2549 : 58) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการเตรียมการสอน หรือกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมี การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมาย ที่กำหนดไว้

วิจิตรา สุระคำพันธ์ (2558 : 39) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการสอนที่ได้ วางแผนการจัดการเรียนการสอนในวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบโดยกำหนด สาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการใช้สื่อและการวัดผล ประเมินผล แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ไปสู่จุดมุ่งหมายการเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า แผนการ จัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ และเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น การใช้เนื้อหา วิธีการสอน สื่อการสอน การประเมิน เป็นต้น เพื่อช่วย ให้การเรียนการสอน บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธี MIA จำนวน 10 แผน ใช้เวลา 20 ชั่วโมง และแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธี CIRC จำนวน 10 แผน และใช้เวลา 20 ชั่วโมง เช่นกัน

ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545 : 409) ได้กล่าวถึง ว่า การวางแผนจัดการเรียนรู้จะช่วยให้ ผู้สอนทราบว่า ในแต่ละสัปดาห์หรือแต่ละชั่วโมงผู้สอนควรจะสอนรายวิชาใด ขอบข่าย สาระการเรียนรู้ครอบคลุมเรื่องราวอะไรบ้าง รวมทั้งการสำรวจสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ ผู้สอนเกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้และสามารถทำการประเมินผลผู้เรียนทำให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ได้ตามเป้าหมาย

สุวิทย์ มูลคำ (2549 : 23) กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอนที่ดี วิธีเรียนที่ดี ที่เกิดจากการผสมผสานความรู้ และจิตวิทยาการศึกษา
2. ช่วยให้ผู้สอนมีคู่มือการจัดการเรียนรู้ที่ทำไว้ล่วงหน้าด้วยตนเอง และทำให้ครู มีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย
3. ช่วยให้ผู้สอนทราบว่าการสอนของตนได้เดินไปในทิศทางใดหรือทราบว่าจะสอนอะไร ด้วยวิธีใด สอนทำไม สอนอย่างไร จะใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อะไร จะวัดและประเมินผลอย่างไร
4. ส่งเสริมให้ผู้สอนไปศึกษาหาความรู้ ทั้งเรื่องหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ จัดหา และใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล
5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอน (จัดการเรียนรู้) แทนได้
6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้และพัฒนาแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษ
7. เป็นผลงานทางวิชาการที่แสดงถึงความชำนาญและความเชี่ยวชาญของผู้สอน สำหรับประกอบการประเมินเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งและวิทยฐานะครูให้สูงขึ้น

กล่าวโดยสรุปถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอน สามารถจัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ใช้สื่อเหมาะสม มีการวัดและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง

ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรประกอบด้วยกิจกรรมหลาย ๆ อย่างและหลาย ๆ วิธีการ ก่อนที่จะใช้แผนการจัดการเรียนรู้ใด ควรจะมีการประเมินผู้เรียนก่อน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเลือกวิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อผู้เรียนจะได้ไปสู่ พฤติกรรมที่คาดหวัง

ลำลี รักสุทธิ และคณะ (2544 : 16) ได้กล่าวถึง คำตอบจากที่มีผู้สงสัยว่า จะประเมิน ตัดสินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างไร ว่าเหมาะสมดีแล้วหรือไม่ ว่าได้ตัดสินโดยการนำ แผนการจัดการเรียนรู้นั้นไปใช้จริงในการจัดการเรียนการสอน ว่าสามารถดำเนินการให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้ดีเพียงใดและสามารถให้นักเรียน ได้เกิดทักษะกระบวนการ และเกิดการเรียนรู้ต่าง ๆ ครบถ้วนตามจุดประสงค์เพียงใด ถ้าครูมีบทบาทมากในการเป็นผู้ให้ความรู้ โดยตรงและนักเรียน ไม่มีโอกาสแสดงพฤติกรรมที่สะท้อนการฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะกระบวนการ ก็จะเป็นเครื่องแสดงความดี้อยู่คุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สุวิทย์ มูลคำ (2549 : 55 - 56) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะต้องมีรายละเอียดชัดเจนถึงกิจกรรมนักเรียน บทบาทของครู การใช้สื่อการวัดผล จนผู้อ่านมองเห็นภาพพฤติกรรมจริง ๆ ในห้องเรียนได้สมบูรณ์ จึงถือว่าเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีและไม่จำเป็นต้องทำบันทึกการสอนอีกก็ได้ เพราะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจนใช้แทนบันทึกการสอนได้ แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าลักษณะ 4 ประการ คือ

1. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครูเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะส่งเสริมหรือกระตุ้นให้กิจกรรมดำเนินไปตามความมุ่งหมาย
2. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบคำตอบหรือทำสำเร็จด้วยตนเอง โดยครูพยายามลดบทบาทจากผู้ออกคำตอบ มาเป็นผู้คอยกระตุ้นด้วยคำถามหรือปัญหาให้ผู้เรียนคิดแก้หรือหาแนวทางไปสู่ความสำเร็จในการทำกิจกรรมเอง
3. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการมุ่งให้ผู้เรียนรับรู้และนำไปใช้จริง
4. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่น หลีกเลี่ยงการใช้วัสดุอุปกรณ์สำเร็จรูปราคาสูง

จากข้อมูลดังกล่าวสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีนั้น นอกจากต้องครอบคลุมกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ลักษณะ คือ ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง เน้นทักษะกระบวนการและส่งเสริมให้ผู้เรียน เน้นการใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นแล้ว แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องผ่านขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้วย จึงจะทำให้การจัดกิจกรรมประสบผลสำเร็จตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยต่างประเทศและในประเทศที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธี MIA และการจัดการเรียนรู้โดยวิธี CIRC ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ดังนี้

งานวิจัยต่างประเทศ

สลาวิน (Slavin, 1983 : 315 - 342) ได้ทดลองใช้โปรแกรม CIRC ในการสอนอ่าน และการเขียนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 ที่มีความสามารถแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ทำกิจกรรมในกลุ่ม CIRC มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียนดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ โดยดูจากการวัดความเข้าใจในการอ่าน การอ่านคำศัพท์ การแสดงออกทางภาษา และการสะกดคำ

เมอร์คอกซ์ (Murdoch. 1986 : 9 - 10) ซึ่งได้สอนนักศึกษามหาวิทยาลัยควเวต ฝึกการอ่านโดยใช้วิธี เอ็ม ไอ เอ (MIA) และพบว่าการกระตุ้นด้วยกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนของวิธี MIA ทำให้นักศึกษามหาวิทยาลัยควเวต มีการพัฒนาทักษะด้านการอ่านและการเขียนมากขึ้น และยังมีงานวิจัยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับการสอนอ่านโดยวิธี MIA คือ เน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญใช้ความสามารถหลายด้านด้วยกัน เพื่อแก้ปัญหาและเป็นกระบวนการคิดทางภาษา

สติเวนส์ (Stevens. 1987 : 155 - 158) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้แบบสหการโดยใช้วิธี CIRC โดยศึกษาผลจากการเรียนเพื่อความเข้าใจในการอ่านเรื่องการอ่านคำศัพท์ กลไกทางภาษา และการสะกดคำ เมื่อเปรียบเทียบกับการสอนแบบเก่าที่มีครูเป็นศูนย์กลาง ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้เรียนแบบสหการ โดยใช้วิธี CIRC มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจในการอ่านเรื่อง อ่านคำศัพท์ กลไกทางภาษา และการสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเดิม

งานวิจัยในประเทศ

รจนา ชาญวิชิต (2547 : 40) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีสอนแบบบูรณาการของเมอร์คอกซ์ (MIA) ผลการวิจัยพบว่าการสอนโดยวิธีการสอนแบบบูรณาการของเมอร์คอกซ์ (MIA) ทำให้นักเรียนมีความสามารถในด้านการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุนารี เรียรธารณา (2549 : 31) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธี MIA ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธี MIA มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ หลังการทดลองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชลาวา สมถวิล (2551: 112) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความพึงพอใจต่อวิธีสอนแบบ MIA และ SQ3R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบ MIA และ SQ3R ไม่แตกต่างกัน และสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อวิธีสอนแบบ MIA อยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจของนักเรียนต่อวิธีสอนแบบ SQ3R อยู่ในระดับมาก

จิตตภัสร์ ทับสิงห์ (2554 : 110) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธี KWL Plus และวิธี MIA ที่มีต่อความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้วิธี KWL Plus และวิธี MIA มีความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ถนอมเพ็ญ ชูบัว (2554 : 33) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ด้วยวิธีสอนอ่านแบบบูรณาการของเมอร์ดีอค (MIA) ผลการวิจัยพบว่า วิธีสอนอ่านแบบ บูรณาการของเมอร์ดีอค (MIA) สามารถใช้ได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิผลในการพัฒนานักเรียนกลุ่มอ่อนที่ไม่สามารถอ่านและสรุปใจความสำคัญในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้ในระดับที่น่าพอใจ นักเรียนสามารถตอบคำถาม แปลความ ตีความ และขยายความเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

ศิริวรรณ ไชยชนะ (2554 : 96) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษที่เรียน โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนสวี จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยพบว่า ทักษะด้านการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือเทคนิคผสมผสาน (CIRC) มีค่าเฉลี่ยหลัง เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นักเรียนที่เรียน โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือเทคนิคผสมผสาน (CIRC) มีอัตราพัฒนาการด้านการอ่านและการเขียนเพิ่มขึ้น 0.81 คะแนนต่อครั้ง จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือเทคนิคผสมผสาน (CIRC) มีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มอยู่ในระดับ มากที่สุด

สุภิญญา ยีหมัดอะห์ลี (2556 : 122) ได้ศึกษาผลการใช้วิธีสอนแบบ MIA ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอน โดยวิธีสอนแบบ MIA ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังสอนสูงกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ประทุมวรรณ จันทร์ศรี (2558 : 70 - 71) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ ความคงทนในการเรียนรู้และแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้สื่อแบบอรรถฐาน ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ MIA และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ MIA และกลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้สื่อแบบอรรถฐานมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ไม่แตกต่างกัน มีความคงทนในการเรียนรู้ ทั้ง 2 รูปแบบ และมีแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน โดยนักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ MIA และแบบ SQ4R มีแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 82.60 และ 82.40 ตามลำดับ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยวิธี MIA และการจัดการเรียนรู้โดยวิธี CIRC เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ มีขั้นตอนมีกระบวนการเรียนรู้ที่ชัดเจน ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว และยังส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้กับผู้เรียนอีกด้วย ทั้งยังเป็นวิธีจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากข้อมูลพื้นฐานเหล่านี้ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธี MIA และการจัดการเรียนรู้โดยวิธี CIRC เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งแก้ปัญหาและพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้กับนักเรียน รวมทั้งสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ และนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองต่อไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี